

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/92/2013.

Iktatószám: Vj/92-56/2013.

Nyilvános változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a dr. Balla Szilárd Ügyvédi Iroda által képviselt **Actavis Hungary Gyógyszermarketing és Kereskedelmi Kft.** (1097 Budapest, Könyves Kálmán körút 11/C. A. ép.) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat és jogsértő reklámozás miatt indult eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az Actavis Hungary Gyógyszermarketing és Kereskedelmi Kft. 2011. november és 2013. szeptember 4. között jogsértő reklámozást, illetve fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg azáltal, hogy a Hobiot Stop elnevezésű étrend-kiegészítő termékének

- gyógyhatást tulajdonított különböző kommunikációs csatornákon az alábbi állítások közzététele és egyes esetekben az azokat erősítő képi megjelenítések révén:
 - o Vírusok, baktériumok? ... Hobiot Stop ... hogy odaérjen, ahová szükséges,
 - o Antibiotikum kezelés, akut hasmenés ...? A Hobiot étrend-kiegészítő probiotikumok ... a megfelelő helyen hatnak,
 - o A Hobiot Stop alkalmazása javasolt a bélflóra egyensúlyának a testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása esetén.
- egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan különböző kommunikációs csatornákon azt állította, hogy
 - o a Hobiot Stop alkalmazása javasolt, ha a bélflóra egyensúlyának gyors helyreállítására van szükség,
 - o a Hobiot Stop célzott segítséget nyújthat a bélflóra egyensúlyának helyreállításában.
- termékkategóriájára vonatkozóan megtévesztő tájékoztatást nyújtott azáltal, hogy azt állította, hogy a fogyasztók a termékről a betegtájékoztatóból juthatnak további információhoz.

A jogsértés megállapítása mellett az eljáró versenytanács eltiltja az Actavis Hungary Gyógyszermarketing és Kereskedelmi Kft.-t a fenti magatartás folytatásától, továbbá 5.000.000 Ft (ötmillió forint) bírságot szab ki az Actavis Hungary Gyógyszermarketing és Kereskedelmi Kft.-vel szemben, amely összeget a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára köteles megfizetni.

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti

- a termék egyedülállóságára vonatkozó piacelsőbbségi állítások, valamint
- a termék egészségre gyakorolt hatásain kívüli egyéb hatásokra, alkalmasságra (gyorsaság, hatékony kiegészítés) vonatkozó állítások tekintetében.

A végzéssel szemben a közléstől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

INDOKOLÁS

I.

Az eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) észlelte, hogy az Actavis Hungary Gyógyszermarketing és Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: Actavis Hungary Kft. vagy eljárás alá vont) a Hobiot Stop elnevezésű termékének népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikációban
 - a terméknek valószínűsíthetően gyógyhatást tulajdonított,
 - a terméket valószínűsíthetően olyan egészségre gyakorolt hatást megfogalmazó állításokkal népszerűsítette, amelyek valószínűsíthetően nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek,
 - valószínűsíthetően megtévesztésre alkalmas állításokat tett közzé a termék egyediségére, így különösen annak meghatározott összetevőjére, illetve a termék esetében alkalmazott kettős bevonatra, valamint a termék hatásmechanizmusára vonatkozóan, illetve
 - valószínűsíthetően megtévesztő tájékoztatást adott a termék termékkategóriájára vonatkozóan.
2. A fenti magatartásával az eljárás alá vont valószínűsíthetően megsértette az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-ának (2) bekezdése b) pontjában, és 10. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat, valamint megvalósította a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) mellékletének 17. pontjában, a 6. §-a (1) bekezdése b) pontjában, így különösen annak bg) és bj) alpontjaiban foglaltakat, és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.
3. A fentiek miatt a GVH 2013. november 22-én versenyfelügyeleti eljárást indított az Actavis Hungary Kft.-vel szemben. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjed az eljárás alá vont vállalkozás által a termék forgalmazásának megkezdésétől alkalmazott, a Hobiot Stop népszerűsítésére szolgáló, fogyasztók felé irányuló teljes kereskedelmi gyakorlatra.
4. A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy az Actavis Hungary Kft. a Hobiot Stop étrend-kiegészítő tabletta népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikációban a termék adott célra való alkalmasságával, a használatától várható eredményekkel, előnyeivel kapcsolatban tett állításokat tett közzé, és ezáltal valószínűsíthetően a terméknek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik (pl. A bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához, A Hobiot Stop ... hatékonyan egészíti ki az akut hasmenés esetén alkalmazott diétát).
5. Az Actavis Hungary Kft. ezáltal valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjában, így különösen annak bg) alpontjában foglaltakat és ezzel valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat, így a GVH Vj/92-34/2013. számú végzésével a vizsgálatot kiterjesztette az Actavis Hungary Kft. által közzétett, a Hobiot Stop étrend-kiegészítő tabletta népszerűsítésére szolgáló

kereskedelmi kommunikációban a termék adott célra való alkalmasságával, a használatától várható eredményekkel, előnyeivel kapcsolatban tett állítások vizsgálatára.

II.

Az eljárás alá vont

6. Az Actavis Hungary Kft. egyedüli tagja és alapítója a G.M. Invest BV. (NL-3740 Baarn, Barrnsche Dijk, Hollandia, bejegyzési száma: 18040175). A G.M. Invest BV az Actavis csoport tagja, amelynek központi vállalata a New York-i tőzsdén jegyzett Actavis plc (NYSE: ACT) egy globális, integrált, speciális gyógyszeripari cég, mely tevékenységét generikus, saját márkájú és biohasonló termékek előállítására fókuszálja. A vállalat globális központja Írországbán van, adminisztratív központja az Amerikai Egyesült Államokban. Az Actavis Pharma néven működő generikus iparág (generikus, saját márká és vény nélkül kapható termékek piaca) több mint 750 terméket foglal magában több mint 60 ország piacán. Az Actavis Magyarországon 2008 óta van jelen, a magyar piacon a terjeszkedést 2009-ben kezdte meg.¹
7. Az eljárás alá vont eredménykimutatása szerint 2013. évi nettó árbevétele 6.750.698.000 Ft volt.

III.

A Hobiot Stop termékcsalád

8. A versenyfelügyeleti eljárásban közvetlenül érintett termék a Hobiot Stop, amelyet az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI) 12338/2013. számon előflórát tartalmazó étrend-kiegészítő édesítőszerrel megjelölésű készítményként notifikált.²
9. Az Actavis Hungary Kft. által forgalmazott Hobiot Stop egy élőflórát tartalmazó étrend-kiegészítő tablettá. A termék specifikus hőkezelt ún. Prolac-T élőflóra törzset, továbbá négy különböző baktériumtörzset (tejsavbaktérium törzset) tartalmaz.
10. A termék gyártója a Cell Biotech Co. Ltd., az Actavis Hungary Kft. a terméket 2011 októbertől és 2013. szeptember 4. közötti időszakban – patikai disztribúcióval – forgalmazta a magyar piacon, két kiszerelésben. A Hobiot Stop termék 10 és 30 db-os kiszerelésben volt elérhető a vizsgált időszakban.

Az érintett termékpiac

11. A probiotikumok élő mikroorganizmusok, humánbarát baktériumok. A probiotikus mikroorganizmusoknak több különböző törzse van, s a törzseken belül különböző fajok léteznek. A probiotikumok különböző törzseinek eltérő funkciói lehetnek, egy mikroorganizmus valamely törzsére vonatkozó állítások nem feltétlenül érvényesek egy másik törzsre.

¹ Vj/92-5/2013. számú irat 3. pontja

² Vj/92-4/2013. számú feljegyzés

12. A probiotikumok többsége tejsavbaktérium vagy bifidobaktérium. A probiotikus tejsavbaktériumok alapvetően abban különböznek a közönséges tejsavbaktériumoktól, hogy egy részük túléli a gyomorban lévő sav, a vékonybélben pedig az epesavak és az emésztőenzimek pusztító hatását, s így élve jutnak el a vastagbélbe, ahol képesek elszaporodni.
13. A probiotikus készítményeknek három fő típusa van:
- a) Vény nélkül kapható probiotikus gyógyszerek, más néven OTC („Over-the-counter”, azaz nem vényköteles gyógyszer) probiotikumok. Ezek a készítmények mind gyógyszerészeti minőségűek, azaz: előállításukat, hatásosságukat és biztonságosságukat gyógyszerészeti hatóság ellenőrzi, illetve a készítmény hatásosságát és biztonságosságát humán klinikai vizsgálatok bizonyítják.
 - b) Táplálék-kiegészítők a probiotikus készítmények között, más néven probiotikus étrend-kiegészítők. Ezeknek a készítményeknek notifikációját az OÉTI végzi a becsatolt dokumentáció alapján, de csak kis hányaduk esetében végeznek humán klinikai vizsgálatot, és általában alacsonyabb baktériumszámot tartalmaznak.
 - c) Probiotikumot tartalmazó ételek, mint probiotikus készítmények, más néven probiotikus joghurtok. A bennük lévő probiotikum mennyisége nem állandó és általában alacsony, az egészséges táplálkozás részei, rendszeres, hosszabb ideig tartó napi használatuk segíti az egészség és a jólét megőrzését.
14. Az étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tablettá, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma, amely alkalmas kis mennyiség adagolására)³. Tekintettel arra, hogy az étrend-kiegészítő élelmiszernek minősül, az élelmiszerekre vonatkozó szabályanyag az étrend-kiegészítőkre is alkalmazandó.
15. A versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás szempontjából a releváns piacot az OTC probiotikumok és a probiotikus étrend-kiegészítők piaca jelenti.

Az OÉTI notifikációs dokumentumok, az OÉTI által pecsételt hitelesített címketerv

16. Az OÉTI dokumentáció szerint a termék összetevői csökkenő mennyiségi sorrendben: szorbit, izomalt, Prolac-T (hőkezelt *Lactobacillus acidophilus*), xilit, ananász aroma (maltodextrin, glükóz, gumiarábikum, pektin), laktóz, aszkorbinsav, szilícium-dioxid, magnézium-sztearát, *Lactobacillus plantarum*, *Streptococcus thermophilus*, *Lactobacillus acidophilus*, *Bifidobacterium lactis*, szukralóz.
17. A termék felhasználási területe: **a bélflóra egyensúlyának a testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása esetén, amikor az egyensúly gyors helyreállítására van szükség.** A Hobi Stop specifikus hőkezelt Prolac-T élőflóra törzset, továbbá 4 különböző baktériumtörzset tartalmaz. A *Lactobacillus plantarum*, *Streptococcus thermophilus*, *Bifidobacterium lactis*, *Lactobacillus acidophilus* az emberi bélflóra alkotója.

³ Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 2. §

18. A termék következő baktériumokat tartalmazza (1 db tabletta esetében): *Lactobacillus rhamnasus* (230 millió), *Streptococcus thermophilus* (310 millió), *Lactobacillus acidophilus* (230 millió), *Bifidobacterium lactis* (230 millió), *Bifidobacterium breve* (230 millió).
19. Az OÉTI által 2013. április 2-án hitelesített címketerv ezzel egyező tájékoztatást tartalmaz.
20. A Hobiot Stop készítmény komponensei közül a Duolac kettős bevonatú *Lactobacillus plantarum*, *Streptococcus thermophilus*, *Bifidobacterium lactis*, *Lactobacillus acidophilus* törzsek probiotikumok. A készítmény összetevőinek másik csoportja a hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* Prolac-T márkanéven.⁴
21. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a Hobiot Stop a fent ismertetett élőflórákat tartalmazza szabadalommal védett kettős bevonatú gyomor- és epesavaknak ellenálló baktériumtörzseket tartalmazó tabletta formájában. E kettős bevonat nem a tabletta külső részén, hanem azon belül a különálló baktériumtörzsek bevonataként jelenik meg. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a kettős bevonatra vonatkozó európai szabadalom az EP 1514553 szám alatt került megadásra 2008. február 27-én.⁵ A gyártó cég jogosult továbbá a szabadalommal összefüggésben a Duolac védjegy használatára. Ezen túlmenően a készítményben megtalálható a Prolac-T védjeggyel jegyzett hőkezelt tejsavbaktérium (LAB) is, mely az eljárás alá vont álláspontja szerint képes az endotoxinok megkötésére, és ez a Prolac-T összetevő segíti az endotoxinoknak a bélből történő eltávolítását.
22. A www.actavis.hu oldalon elérhető tájékoztatás szerint a Hobiot Stop terméken kívül az eljárás alá vont a Hobiot Travel és Hobiot PLUS étrend-kiegészítő tablettákat is forgalmazta, mely termékekkel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk vizsgálatára jelen eljárás nem terjed ki.
23. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a termék
- célcsoportja [...]^{6, 7}
 - javasolt fogyasztói ára a vizsgált időszakban – kiszereléstől függően – [...] volt.⁸
24. Az Actavis Hungary Kft.-nek a Hobiot Stop termék értékesítéséből 2011 novembere és 2013. augusztus 31. között mindösszesen [...] Ft nettó árbevétele származott.⁹ (Az eljárás alá vont 2011 októberében nem értékesítette a vizsgált terméket.)

Versenyhátsági tényezők

25. A versenyfelügyeleti eljárást megelőző bejelentés szerint:¹⁰
- több tabletta kiszerelésű étrend-kiegészítő készítmény is létezik a piacon, mely jótékony baktériumokat (probiotikumokat) tartalmaz (pl. BioCo probiotikum – OÉTI

⁴ Vj/92-19/2013. számú irat

⁵ Vj/92-4/2013. számú feljegyzés

⁶ Az eljárás alá vont üzleti titka

⁷ Vj/92-4/2013. számú feljegyzés

⁸ Vj/92-5/2013. számú irat 10. pontja

⁹ Vj/92-5/2013. számú irat E/4. számú melléklete

¹⁰ Vj/92-19/2013. számú feljegyzés

notifikációs szám: 6958/2010., Flora Smart 6 milliárd – OÉTI notifikációs szám: 8505/2011.),

- a Prolac-T valójában egy hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* baktériumtörzs. Ez a baktériumtörzs több magyarországi probiotikus termék összetevőjeként megtalálható (pl. LactoProtect® probiotikumokat és prebiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula – OÉTI notifikációs szám: 7047/2010., Acidophilus Pearls élőflórát tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula – OÉTI notifikációs szám: 9606/2011., Lactoseven étrend-kiegészítő – OÉTI notifikációs szám: 9493/2011.).
26. A hőkezelés kapcsán a bejelentéses irat azt tartalmazza, hogy a probiotikus piacon megtalálható egyes termékek összetevőjének gyártási folyamata nem egyforma, ebből adódóan a termékek egyik összetevőjének gyártási módjából, kifejlesztéséből adódó egyediség a versenytárs termékek vonatkozásában is igaz.
27. A bejelentő szerint a kettős bevonat mint termékjellemző azt a célt szolgálja, hogy a termékben található baktériumok a gyomorsav maró hatását túlélve jussanak el a bélrendszerbe – ez a tulajdonság több probiotikus termékre (Béres ProBio6, ProGastro készítmények, BonoLact termékek, Protexin készítmények, Pearls készítmények) is elmondható. A termék savvédeltsége mint gyártástechnológiai végeredmény több versenytárs gyártástechnológiájában is felfedezhető a bejelentés értelmében.
28. A GVH rendelkezésére álló információk alapján kettős bevonatot tartalmaz még a Bioco Flore activ kid rágótabletta és a Ferzsym készítmény.¹¹
29. A GVH a vizsgált kereskedelmi kommunikációkban közzétett piacelsőségi állítások (egyedülállóság) kapcsán belföldi jogsegély keretében megkereste¹² az OÉTI-t arra vonatkozóan, hogy
- a Hobiot Stop étrend-kiegészítő készítményben található Prolac-T tejsavbaktérium megtalálható-e más étrend-kiegészítő készítményben, valamint más – az OÉTI-hez bejelentett – étrend-kiegészítő termék tartalmaz-e hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* baktériumot,
 - van-e olyan egyéb étrend-kiegészítő probiotikus készítmény, amely a Hobiot Stop termékhez hasonlóan kettős bevonattal van ellátva.
30. Az OÉTI tájékoztatásában előadta, hogy a Prolac-T márkanévű *Lactobacillus acidophilus* összetevő más étrend-kiegészítőben nem található meg. Egy az OÉTI-hez bejelentett étrend-kiegészítő (FRAMELIM) összetevői között szerepel hőkezelt *Lactobacillus acidophilus*.
31. Az OÉTI tájékoztatásában előadta,¹³ hogy nem vizsgálja az étrend-kiegészítők bejelentése során, hogy a termék kettős bevonattal rendelkezik-e, ezért információval nem tudott szolgálni a tekintetben, hogy létezik-e olyan étrend-kiegészítő, amely összetevői között hőkezelt baktérium található és kettős bevonattal rendelkezik.
32. A GVH nyilatkozattételre hívta fel egyes versenytársi termékek forgalmazói is, így az OÉTI által hivatkozott FRAMELIM étrend-kiegészítő forgalmazóját,¹⁴ a NutriPharma

¹¹ Vj/92-38/2013. számú irat

¹² Vj/92-7/2013. számú irat.

¹³ Vj/92-9/2013. számú irat

¹⁴ Vj/92-25/2013. számú irat

Kft.-t annak érdekében, hogy információt szerezzen a *Lactobacillus acidophilus* hőkezeléséről, így arról, hogy

- hogyan történik a *Lactobacillus acidophilus* hőkezelésének folyamata általánosságban, valamint a FRAMELIM étrend-kiegészítőben lévő *Lactobacillus acidophilus* esetében,
- a FRAMELIM étrend-kiegészítőben lévő *Lactobacillus acidophilus* hőkezelése miben tér el *Lactobacillus acidophilus* egyéb módon történő hőkezelésétől,
- miben tér el a hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* hatásmechanizmusa a nem hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* hatásmechanizmusától.

33. A NutriPharma Kft. nyilatkozatában¹⁵ előadta, hogy a hőkezelés alapvetően a baktériumok hővel történő elölése. A baktériumok hőkezelése során az anyagot három egymást követő napon kb. 20-30 percre felforralják, majd a nap többi részében 37C°-on állni hagyják. Az első forralás elpusztítja az élő baktériumokat, a második felforralás a spórákból kikelő baktériumokat, majd a harmadik felforralás megöli a még megmaradt spórákból kikelő baktériumokat. A hőkezelés (tindálozás) egy sterilizáló eljárás, amelynek célja az összes baktérium elpusztítása, azaz a teljes csírámentesség.
34. A nyilatkozattételre felhívott vállalkozás előadta, hogy a hőkezelés semmilyen szerepet nem játszik a FRAMELIM készítményben lévő *Lactobacillus acidophilus* hatásában. A hőkezelés csak egy a lehetséges technológiák közül a *Lactobacillus acidophilus* előlésére. A FRAMELIM hatása szempontjából az a lényeges, hogy elölt *Lactobacillus acidophilus*-t használ és nem az, hogy azt hogyan öli el.
35. A vállalkozás álláspontja szerint bizonyítottan nincs különbség az élő és elölt *Lactobacillus* hatása között. Az élő és a hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* hatásmechanizmusa alapvetően azonos: kifejtésében ugyanazok a molekulák vesznek részt és a támadási pont is azonos. A hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* azonban a következő előnyökkel rendelkezik: megnövelt felhasználhatóság, kevesebb mellékhatás, egyszerűbb technológia.
36. Az elölt probiotikum eltarthatósága biztonságosabb és hosszabb az élő probiotikumokhoz viszonyítva, ugyanis tárolása és feldolgozása nem igényel speciális feltételeket. A hatását tekintve különbség az élő és a hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* között, hogy az utóbbit krónikusan gyulladt bél is hasznosítani tudja, míg az élőt csak részben vagy egyáltalán nem.
37. A GVH megkereste továbbá a Best Financial Kft.-t is mint a Re-code elnevezésű termék forgalmazóját, amely szintén tartalmaz hőkezelt *Lactobacillus*-t. A Best Financial Kft. nyilatkozatában kifejtette, hogy a termék gyártója azért választotta a hőkezelt *Lactobacillus*-t, mert ez hűtés nélkül is tárolható a termék minőségének veszélyeztetettsége nélkül.¹⁶ A Best Financial Kft. kifejtette, hogy bár ezt a tényt nem tudják bizonyítani, de ez a gyakorlat terjedt el a forgalmazók körében.

¹⁵ Vj/92-28/2013. számú irat

¹⁶ Vj/92-22/2013. számú irat

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

38. Az eljárás alá vont a vizsgálattal érintett, 2011. október 1. és 2013. november 22. közötti időszakban az alábbi kommunikációs eszközöket alkalmazta (a fogyasztók felé) a Hobiot Stop termék népszerűsítésére:¹⁷
- televíziós reklám,
 - rádióreklám,
 - a termék csomagolásán található tájékoztatás,
 - nyomtatott sajtótermékek (havilapok, folyóiratok),
 - vásárláshelyi reklámanyagok (Hobiot A/4 patikai plakát, két fajta Hobiot patikai mini display, patikai szórólap),
 - www.actavis.hu oldalon szereplő tájékoztatás.
39. Az eljárás alá vont által alkalmazott, a vizsgált állításokat tartalmazó kereskedelmi kommunikációk részletesen a jelen határozat I. számú, a megjelenési jellemzők a II. számú mellékletében találhatóak (a Vj/92-4/2013. számú irat alapján).
40. Az egyes kommunikációs eszközökön megjelent vizsgált állításokat a következő összefoglaló táblázat szemlélteti:

¹⁷ Vj/92-4/2013. számú feljegyzés

Reklámeszköz	Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítás	Egészségre vonatkozó állítás	Piacelsőségi állítások	A termék-kategóriára vonatkozó állítások	A termékek adott célra való alkalmasságával kapcsolatban tett állítások
Televíziós reklám	<u>Vírusok, baktériumok?</u> A bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához a Hobiot Stop az egyetlen tabletta Prolac-T-vel és kettős bevonatú élőflórával, hogy odaérjen, ahová szükséges! Hobiot Stop!	<u>A bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához</u>	<u>A Hobiot Stop az egyetlen tabletta Prolac-T-vel és kettős bevonatú élőflórával</u>	-	<u>A bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához (...)</u>
Rádióreklám	A probiotikus indulásra kész? Belső bevonat, Aktiválva! Külső bevonat, Rendben! Cél a bél! <u>Antibiotikum kezelés, akut hasmenés, vagy utazás?</u> A Hobiot étrend-kiegészítő probiotikumok egyedülálló kettős bevonatukkal <u>a megfelelő helyen hatnak!</u>	-	<u>A Hobiot étrend-kiegészítő probiotikumok egyedülálló kettős bevonatukkal a megfelelő helyen hatnak!</u>	-	-
Csomagolás Hobiot Stop 30 db tabletta (2013. május)	A Hobiot Stop alkalmazása javasolt a bélflóra egyensúlyának a <u>testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok)</u> miatti felbomlása esetén (...)	A Hobiot Stop alkalmazása javasolt a <u>bélflóra egyensúlyának</u> a testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása	-	-	A Hobiot Stop alkalmazása javasolt a <u>bélflóra egyensúlyának (...)</u> <u>gyors helyreállítására van szükség.</u>

		esetén, amikor az <u>egyensúly gyors helyreállítására van szükség.</u>			
Csomagolás Hobiot Stop 10 db tabletta (2013. május)	A Hobiot Stop alkalmazása javasolt a bélflóra egyensúlyának a <u>testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok)</u> miatti felbomlása esetén (...)	A Hobiot Stop alkalmazása javasolt a <u>bélflóra egyensúlyának</u> a testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása esetén, amikor <u>az egyensúly gyors helyreállítására van szükség.</u>	-	-	A Hobiot Stop alkalmazása javasolt a <u>bélflóra egyensúlyának (...)</u> gyors helyreállítására van szükség.
www.actavis.hu	Csomagoláson található tájékoztatás szerint!	Hobiot Stop a <u>bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához</u> , egyedülálló Prolac-T-vel.	-	A www.actavis.hu weboldal Termékek / Hobiot menüpontjában ¹⁸ szerepel, hogy „A Hobiot étrend-kiegészítő az Actavis vény nélkül kapható, élőflórát tartalmazó terméke, mely 3 változatban érhető el”, ugyanakkor a honlap alján a terméket ismertető szöveg alatt, eltérő (méretében nagyobb, piros betűkkel) szerepel az alábbi figyelemfelhívó	Hobiot Stop a <u>bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához (...)</u>

¹⁸ Vj/92-6/2013. számú feljegyzésben

				szöveg: <u>„A kockázatokról és mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!”</u>	
www.actavis.hu Hobiot Stop „beteg- tájékoztató”	-	Hobiot Stop alkalmazása javasolt a <u>bélflóra egyensúlyának</u> a testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása esetén, amikor <u>az egyensúly gyors helyreállítására van szükség.</u>	-	Az említett almenüpontban megtalálható pdf. formátumban a Hobiot Stop betegtájékoztató, ¹⁹ mely részletesen ismerteti a Hobiot Stop élőflórát tartalmazó étrend-kiegészítő tablettá legfőbb ismérveit.	Hobiot Stop alkalmazása javasolt a <u>bélflóra egyensúlyának (...) az egyensúly gyors helyreállítására van szükség.</u>
Patikai szórólap (2011. 11.01.)	-	A Hobiot Stop kettős bevonatú probiotikum élőflórával, mely <u>célzott segítséget nyújthat a bélflóra helyreállításában.</u>	A Hobiot Stop probiotikum <u>egyedi</u> Prolac-T összetevőjének köszönhetően hatékonyan egészíti ki az akut hasmenés esetén alkalmazott diétát. ... Hobiot Stop - <u>Akut hasmenés esetén alkalmazott diétához egyedülálló Prolac-T -vel*</u> *Hőkezelt Lactobacillus Acidophilus 2. oldal Kettős bevonattal a probiotikumok	-	A Hobiot Stop (...) <u>hatékonyan egészíti ki az akut hasmenés esetén alkalmazott diétát. (...)</u> HOBIOT STOP - <u>Akut hasmenés esetén alkalmazott diétához</u>

¹⁹ Vj/92-6/2013. számú feljegyzésben

			védelmében: A Hobiot Stop probiotikumok védelme érdekében <u>egyedi, szabadalommal védett bevonat technológiával (Duolac) biztosítottuk</u>, hogy a jótékony baktériumok élve eljussanak a belekig. A Duolac bevonat két rétegből áll: a külső réteg védi a probiotikumokat a külső hatásoktól (pl: hőmérséklet), a belső réteg feladata a gyomorsav elleni védelem. Prolac-T: A Hobiot Stop probiotikum <u>egyedi Prolac-T összetevőjének</u> köszönhetően hatékonyan egészíti ki az akut hasmenés esetén alkalmazott diétát.		
Sajtóhirdetés	-	-	Hobiot Stop - Akut hasmenés esetén alkalmazott diétához <u>egyedülálló Prolac-T -vel*</u> *Hőkezelt Lactobacillus Acidophilus	Kérjük, olvassa el a betegtájékoztatót!	Hobiot Stop - <u>Akut hasmenés esetén alkalmazott diétához egyedülálló Prolac-T -vel* (*Hőkezelt lactobacillus acidophilus)</u>
Patikai mini displayek, plakát	-	-	Hobiot Stop <u>egyedülálló Prolac-T -vel*</u> *Hőkezelt Lactobacillus Acidophilus	Kérjük, olvassa el a betegtájékoztatót!	-

V.

Az eljárás alá vont előadásaAz eljárás alá vont vizsgálati szakban ismertetett álláspontja

41. Az eljárás alá vont vállalkozás az étrend-kiegészítő hatásmechanizmusára vonatkozó vizsgálatok dokumentációja tekintetében csatolta

- az EP 1 514 553 B1 számú európai szabadalmi okiratot, mely a kettős bevonatra vonatkozik,²⁰
- a 003326824 számú „Duolac” védjegy bejegyzést,²¹
- angol nyelvű tanulmányt a kettős bevonatú, a kettős bevonattal nem rendelkező tejsavbaktériumok összehasonlítása potenciális probiotikumokból,²²
- angol nyelvű tanulmányt a normál bélflóra és a bevitt élőflóra a gazdaszervezetben való reakciójáról,²³
- a Lactocare Stop termékprofilt ismertető dokumentumot,²⁴
- a kettős bevonat és az élőflóra gyomorsav elleni védelmének hatékonyságát ismertető dokumentumokat,²⁵
- a fenti tanulmányokban hivatkozott *Probiotics inhibit enteropathogenic E. coli adherence in vitro by inducing intestinal mucin gene expression* című angol nyelvű tanulmányt és annak a bizonyítás szempontjából relevánsnak tartott részei magyar nyelvű fordítását.²⁶

42. Az eljárás alá vont vállalkozás a *Lactobacillus acidophilus* hőkezelésére, a Prolac-T védjeggyel jelölt hőkezelés folyamatára, valamint a hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* mechanizmusára vonatkozóan az alábbi dokumentációt csatolta:

- a Cell Biotech Ltd. által rendelkezésre bocsátott prezentációját,²⁷
- Endotoxinkötő LAB és Bifidobaktérium című szabadalmi leírást,²⁸
- angol nyelvű tanulmányt a *Lactobacilli* sejtfal felépítésének szerepe a mikrobiotikus kölcsönhatások során a béltraktusban témában,²⁹

²⁰ Vj/92-4/2013. számú feljegyzés. A szabadalmi okirat magyar nyelvű fordításának kivonatát a Vj/92-10/2013. számú irat E/12. sorszámú melléklete tartalmazza

²¹ Vj/92-4/2013. számú feljegyzés

²² Vj/92-4/2013. számú feljegyzés. A Vj/92-10/2013. számú irat E/13. sorszámú melléklete tartalmazza a hivatkozott tanulmánynak a bizonyítás szempontjából relevánsnak tartott részeit magyar nyelven

²³ Vj/92-5/2013. számú irat E/5. melléklete. A Vj/92-10/2013. számú irat E/14. sorszámú melléklete tartalmazza a hivatkozott tanulmánynak a bizonyítás szempontjából relevánsnak tartott részeit

²⁴ Vj/92-5/2013. számú irat E/6. melléklete. A Vj/92-10/2013. számú irat E/15. sorszámú melléklete tartalmazza a hivatkozott tanulmánynak a bizonyítás szempontjából relevánsnak tartott részeit

²⁵ Vj/92-5/2013. számú irat E/7 és E/8. melléklete

²⁶ Vj/92-10/2013. számú irat E/16. melléklete

²⁷ Vj/92-19/2013. számú irat E/17. melléklete

²⁸ Vj/92-19/2013. számú irat E/18. melléklete

²⁹ Vj/92-19/2013. számú irat E/19. melléklete

- angol nyelvű tanulmányt a hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* immunológiai hatásáról a *salmonella typhimurium*mal szemben,³⁰
- angol nyelvű tanulmányt az élő és hőkezelt probiotikumok hatásosságáról akut hasmenésben szenvedő gyermekek esetén,³¹
- angol nyelvű tanulmányt egy kísérleti vizsgálatról a *Lactobacillus acidophilus* működését nem rotavírus okozta hasmenés esetén,³²
- a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal nyilvántartásában a Prolac-T szóösszetétel vonatkozásában elérhető adatokat,³³
- valamint a M.K., Y.Y., J.S., H.L., M.C és D.Y. által publikált tudományos vizsgálat eredményeit ismertető tanulmányt.³⁴

Vírusokra, baktériumokra utalás kapcsán tett eljárás alá vonti álláspont

43. Az eljárás alá vont vállalkozás szerint a hivatkozott jogszabályhelyek sérelme egyetlen esetben sem állapítható meg. Álláspontja szerint a kommunikációs anyagok nem állítanak és nem is utalnak a termék gyógyszer- vagy gyógyhatással rendelkező jellegére. A kommunikációs anyagokban sem képi, sem szöveges megjelenése sincs bármely olyan állításnak, hogy a termék a vírusokat vagy baktériumokat elpusztítaná, azok szaporodását akadályozná vagy gátolná, vagy akár a vírusok, baktériumok által okozott fertőzések tüneteit enyhítené, gyógyítaná.
44. Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontja szerint igazolt tény, hogy a testidegen vírusok és baktériumok a bélflóra egyensúlyát felborítják. A bélflóra egyensúlyának akut felborulása nem betegség, hanem az egészséges szervezetben is előforduló körülmény. A bélflóra egyensúlyának felbomlása nem igényel orvosi beavatkozást, vagy gyógyszer/gyógyhatású készítmény szedését, tehát nem egy gyógyítandó tünet. A bélflóra egyensúlyát a szervezet beavatkozás nélkül is helyreállítja. Ugyanakkor bizonyos baktérium törzsek bevitele ezen természetes helyreállítási folyamatot segítik, a bélflórában található, és a vírusok, baktériumok okozta támadásokat követő bélflóra hiányt képesek a természetes élőflórával azonos, életképesen a vékony- és vastagbélbe jutó élőflórával pótolni. Ezt a pótlást végzi el, illetve segíti a termék, a benne található, tudományosan összeállított és igazolt tartalmú és mennyiségű baktérium törzsekkel.
45. A gyógyhatás egészségjavító, egészséghezó hatást jelent a köznyelvben, tehát a tájékozott fogyasztó olyan terméknek, hatásmechanizmusnak tulajdonít gyógyhatást, amely az egészséges állapotot helyreállítja, a betegséget meggyógyítja. Az eljárás alá vont állítása szerint ilyen hatást egyetlen kommunikáción sem állít, önmagában a termék által célzott állapotot, a bélflóra egyensúlyának megbomlását az ember nem is feltétlenül érzékeli olyan tünettel, amely miatt a fogyasztó orvoshoz fordulna, vagy amelynek gyógyítását találná szükségesnek, és a természetes állapot beavatkozás nélkül is helyreáll.

³⁰ Vj/92-19/2013. számú irat E/20. melléklete

³¹ Vj/92-19/2013. számú irat E/21. melléklete

³² Vj/92-19/2013. számú irat E/22. melléklete

³³ Vj/92-19/2013. számú irat E/23. melléklete

³⁴ Vj/92-26/2013. számú irat E/25. melléklete

46. A bélflóra egyensúlyának akut felbomlása nem minősül működési zavarnak vagy rendellenességnek, éppen ellenkezőleg, a szervezet normál, egészséges működésével, a bélrendszer védekező mechanizmusával összefüggő folyamat, így annak helyreállítása sem minősülhet még köznyelvi értelemben vett gyógyhatásnak sem.
47. A vírusok és baktériumok említése nem utal semmi másra, mint arra a tényre, hogy a bélflóra egyensúlyának felbomlását ezen idegen anyagok okozzák, így a vírusok és baktériumok megjelenését, az általuk okozott betegségeket követően a fogyasztó segítheti a bélflóra egyensúlyának gyorsabb helyreállítását a termék használatával. A vírusok és baktériumok megjelenítése azonban szükséges a fogyasztók tájékoztatása érdekében, hiszen ennek hiányában még az ésszerűen tájékozott fogyasztó sem feltétlenül van tisztában azzal, hogy a bélflóra egyensúlyának felborulása a vírusok, baktériumok által megtámadott szervezetben következik be, azok megjelenésének szükségszerű következménye, velejárója. Ezen tájékoztatás megadása az eljárás alá vont kötelezettsége is annak érdekében, hogy a terméket elsősorban azon fogyasztóknak javasolja fogyasztásra, akik számára az előnnyel járhat.
48. A kommunikációs anyagokban előadottak vonatkozásában az eljárás alá vont kiemelte, hogy a természetben előforduló ún. patogének (kórokozó baktériumok, vírusok) támadásakor számos tényező befolyásolja, hogy a szervezet megbetegszik-e.
49. A Gasztroenterológiai Világszervezet gyakorlati útmutatója szerint az emberi bélrendszer a szervezet egyik legfontosabb védekező szerve – az immunsejtek 60%-a található a bélnyálkahártyában. Ez a rendszer szabályozza az immunválaszt a kórokozó mikroorganizmusok ellen. Az élőflóra a bélrendszer ökoszisztémáját a potenciális kórokozókkal való versengés révén befolyásolja. A normál bélflóra és a bevitt élőflóra kölcsönhatásban van a gazdaszervezet anyagcseréjével, és meggátolja az opportunisták és a patogén (kórokozó baktériumok, vírusok) mikroorganizmusok megtelepedését és elszaporodását a tápanyagokért és a kötőhelyekért való versengés révén.
50. A Hobiót Stop (külföldön Lactocare néven forgalmazva) készítmény úgy lett kifejlesztve, hogy gyorsan gátolja a patogének szétterjedését és helyreállítsa a mikroflórát az egyedülálló Prolac-T használatával és négyféle, szabadalommal védett Duolac kettős bevonatot tartalmazó tejsavbaktériummal.
51. Az élőflóra versenyez a patogén vírusokkal és baktériumokkal az epiteliális sejteken való megkötődésért. In vitro vizsgálatok bizonyították, hogy az élőflóra gátolja a diszbiotikus szervezetek megtapadását az epitélium sejteken, mivel növeli az endotél sejtek mucin termelését, ami gátolja a kórokozó sejtek megtapadását.
52. A Hobiót Stopban lévő tejsavbaktérium törzsek speciális kettős bevonattal vannak ellátva, a szabadalommal védett Duolac technológia használatával. [...]
53. [...] Ezzel a fizikai folyamattal is segíti a bélflóra gyors helyreállítását.

A gyors helyreállításra utaló állítások kapcsán előadott eljárás alá vonti álláspont

54. A vizsgált „a bélflóra egyensúlyának gyors helyreállítása” kijelentés vonatkozásában az eljárás alá vont előadta, hogy tudományos kutatás igazolja, hogy a megfelelő összetételű élőflóra bevitele esetében a bélflóra egyensúlya gyorsabban helyreáll, mint a természetes folyamat során, megfelelő tejsavbaktériumok bevitele nélkül.

55. Álláspontja szerint a „gyors helyreállítás” alatt a tájékozott fogyasztó azt értheti, hogy a termék fogyasztása nélkül zajló helyreállítási folyamatnál gyorsabban áll helyre az egyensúly a termék segítségével, amely állítás tényszerűen valós. Az állítás valóságtartalmát meghaladóan a „gyors” szó a kommunikáció szöveges és képi környezetében nem utal semmi olyan tényre vagy körülményre, amely a fogyasztóban a terméknek az igazolt tulajdonságait meghaladó hatásra vagy előnyre utalna, vagy annak téves látszatát keltene.
56. A köznyelvben a „gyors” jelző akként kerül értelmezésre, hogy a megszokottnál, elvártnál rövidebb idő alatt történik meg valamely esemény. A termék használatakor igazoltan gyors a bélflóra egyensúlyának helyreállítása, hiszen a fogyasztó számára a természetes helyreállítási folyamat jelenti a viszonyítási alapot, amelyhez képest a termék fogyasztásával bevitt élőflóra segítségével annál rövidebb idő alatt, azaz gyorsan áll helyre a bélflóra egyensúlya.
57. A termék kommunikációja semmilyen formában nem utal arra, hogy az abban szereplő állítások a terméket valamely versenytárs termékekhez hasonlítva mutatnák be, vagy az állítások alapjául valamely más versengő termék tulajdonságai szolgálnának. Tekintettel arra, hogy a vizsgált kommunikáció semmilyen formában nem tartalmaz utalást a versenytársakra, vagy versengő termékekre, így a fogyasztóban nem alakulhat ki az a téves feltevés, hogy a termék valamely versenytárs termékénél rendelkezne előnyösebb tulajdonsággal, ahhoz képest állítaná gyorsabban helyre a bélflóra egyensúlyát. A kommunikáció nem az összehasonlításra utaló „gyorsabb”, hanem az objektív tulajdonságra utaló „gyors” kifejezést használja, éppen a félreérthetőség elkerülése érdekében, egyezően a notifikációban szereplő címkeszöveggel.
58. Ugyanakkor feltételezve, hogy valamely tájékozott fogyasztóban minden erre utaló körülmény, állítás hiányában is kialakulna az a feltevés, hogy a termék a versenytárs termékekhez képest „gyors” a bélflóra egyensúlyának helyreállításában, úgy ezen állítást sem lehetne jogszerűtlennek minősíteni. A csatolt tudományos vizsgálat is igazolja, hogy a termék nem csupán a tejsavbaktériumot tartalmazó készítményt nem szedő kontrollesoportnál tapasztalt, hanem a bevonat nélküli tejsavbaktériumot tartalmazó készítményeknél is hatékonyabb az egyensúly helyreállításában. A nagyobb hatékonyság, a termék kettős bevonata és hőkezelése által biztosítottan a vékonybélbe nagyobb mennyiségben élve eljutó élőflóra, illetve baktériumtörzsek száma tényszerűen a bélflóra gyors helyreállítását eredményezi.

Egyediségre utaló állítások kapcsán előadott eljárás alá vonti álláspont

59. Az eljárás alá vont előadta, hogy az „egyetlen” szó használatával szembeni kifogások sem állják meg a helyüket. Az eljárás alá vont rámutat azon tényre, hogy jelenleg a termék az egyetlen, kereskedelmi forgalomban elérhető olyan étrend-kiegészítő, amelyben az élőflórának a vékonybélbe történő eljutását a Duolac kettős bevonat és a Prolac-T védjeggyel jelölt hőkezelés is biztosítja, illetve segíti.
60. A termék tehát a reklámból is jól felismerhetően két olyan egyedi, valóban különleges tulajdonsággal rendelkezik, amely kellő alapot szolgáltat ahhoz, hogy a termék vonatkozásában az „egyetlen” jelző kerüljön használatra. Tekintettel arra a tényre is, hogy a Duolac bevonat szabadalmi védelmet élvez, valamint a Prolac-T védjegyként bejegyzésre került, és nincs olyan más termék, amely mindkét megjelölést használhatná, az „egyedüli” jelző nem lehet megtévesztő. Eltekintve ugyanakkor a két megjelölés

használatától is megállapítható a termék egyedisége, hiszen nincs olyan más elérhető étrend-kiegészítő termék, amely a tejsavbaktériumokat mind kettős bevonattal, mind hőkezeléssel védené a gyomorsav károsító hatásaitól. A reklámban használt „egyedi” jelző tehát a teljes állítás vonatkozásában igaz, amely szerint „a *Hobiot stop az egyetlen tabletta Prolac-T-vel és kettős bevonattal*”. A reklámban foglalt állítás tehát konkrétan meg is jelöli, hogy mely két tulajdonság biztosít egyediséget a terméknek.³⁵

61. Az eljárás alá vont kiemelte továbbá,³⁶ hogy a „A Gasztroenterológiai Világszervezet Gyakorlati Irányelvei a Probiotikumokról és a prebiotikumokról” című kiadvány releváns fejezete hangsúlyozza a természetes bélflóra szerepét a vírusok és baktériumok elleni védekezőképességben és kiemeli, hogy a probiotikumok a bél ökoszisztémáját befolyásolják oly módon, hogy stimulálják a bélnyálkahártya védekező mechanizmusát, és nem-immun mechanizmusokat stimulálnak a lehetséges kórokozókkal szembeni antagonizmus/versengés révén.” Ugyanezen tanulmány rögzíti, hogy a probiotikum
- emésztli a táplálékot és versenyez a tápanyagokért a kórokozókkal,
 - stimulálja a bélhám mucin termelést,
 - erősíti a bélhám védőréteg (barrier) funkcióját,
 - verseng a kötőhelyekért a kórokozókkal.
62. Az eljárás alá vont által csatolt Hobiot Stop (Lactocare Stop) termékprofiljában is hivatkozott és csatolt Mack et al., 1999 tanulmány leírja a *Lactobacillus plantarum* tejsavbaktérium hatását a bélnyálkahártya mucin (bevonó nyákréteg) képzésének fokozására. Ennek alapján az élőflóra által kiváltott, emelkedett mucin képzés a bélben meggátolhatja a bélkórokozók megtapadását térbeli gátlással vagy nagyobb kompetitív gátlással a mucinok tapadási helyeihez, melyek az epiteliális sejteken a baktérium tapadási helyeket utánozzák.
63. Az eljárás alá vont hivatkozik továbbá arra, hogy a termékprofilban a gyártó leírja a termékfejlesztés során használt alapelveket, amelyek az alábbiak:
- egyedi, szabadalommal védett Duolac kettős bevonat annak biztosítására, hogy az élőflóra eljusson a vékonybélbe a gyomorsav bontó hatását meggátolva, és
 - az egyedi Prolac-T összetevő megtapad a bélfalon, ezzel gátolja a kórokozók (patogének) megtelepedését, és módosított bélfala felszívja az endotoxinokat.
64. Az eljárás alá vont álláspontja szerint az általa csatolt
- szabadalmi leírásban szereplő 3. táblázat mutatja a Duolac kettős bevonat hatékonyságát a gyomorsavval és epesavakkal szembeni ellenállás növelésében, és az élőflóra túlélésének javításában a kontrollcsoportéhoz képest,
 - a Duolac bevonat laboratóriumi kísérleti vizsgálatára vonatkozó tanulmány eredményei azt mutatják, hogy a bevonóréteg direkt védelmet ad a LAB-nak (tejsavbaktérium) a nedvességtámadás ellen, és ezért meg tudja növelni a LAB életidejét a nem bevont LAB-hoz képest.

³⁵ Vj/92-5/2013. számú beadvány tartalmazza az eljárás alá vont jogi álláspontját.

³⁶ Vj/92-10/2013. számú beadvány kiemeli a Vj/92-5/2013. számú beadványban kifejtett jogi álláspont lényegi elemeit és hozzáfűzi a hivatkozott álláspontot.

65. Az eljárás alá vont álláspontja szerint az általa csatolt tanulmányok egyértelműen igazolják a vizsgált állítások tényszerűségét és helytállóságát. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint ugyanakkor a termék kapcsán a GVH által kifogásolt állítások nem a European Food Safety Authority (a továbbiakban: EFSA) jóváhagyásán alapuló állítások.

Hőkezelés és kettős bevonat kapcsán előadott eljárás alá vonti álláspont

66. Az eljárás alá vont álláspontja szerint a piacelsőségi állítások jogszerűségének ellenőrzése érdekében szükség volt annak megismerésére, hogy hogyan történik a *Lactobacillus acidophilus* hőkezelése általánosságban és a Prolac-T védjegyű *Lactobacillus acidophilus* esetében.³⁷

67. A hőkezelt LAB előállításának első lépése [...]

68. A következő lépésként [...].

69. A hagyományos LAB hőkezelés során [...].

70. Az eljárás alá vont előadása szerint a Hobiót Stop készítmény [...].

71. A csatolt tanulmány szerint [...].

72. A készítmény összetevőinek [...]

73. A csatolt tanulmány szerint [...].

74. Egy másik csatolt tanulmány [...].

75. A hőkezelt Prolac-T komponens [...].

76. Összegzőképpen az eljárás alá vont előadta, hogy a nem hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* törzsek elsődleges szerepe, hogy a bélfalsejtekhez való kötődés és szaporodás révén ökológiai versengés útján veszik el a teret a kórokozó szervezetektől. A hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* törzsek a megváltozott sejtfaluk révén képesek a patogénekből felszabaduló endotoxinok megkötésére.

77. Az eljárás alá vont a nyilatkozatát kiegészítette³⁸ a Prolac-T jelölésű hőkezelés egyedisége vonatkozásában M.K., Y.Y., J.S., H.L., M.C és D.Y által publikált tudományos vizsgálat eredményeivel. A tanulmány összefoglalásaként előadta, hogy [...].

Az eljárás alá vont álláspontja az eljáró versenytanács előzetes álláspont kapcsán

78. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontját³⁹ követően az eljárás alá vont az alábbiakkal egészítette ki álláspontját.⁴⁰

- a fogyasztók nagyobb számát elérő televíziós reklám mindösszesen [...] napig, a rádióreklám [...] napig került közlésre,
- a www.actavis.hu honlapon 2011. december 5. és 2013. szeptember 30. között az érintett termékre vonatkozóan mindösszesen [...] megtekintést történt, így a honlapi kommunikáció semmiképpen sem tekinthető a fogyasztók széles körét elérő kereskedelmi kommunikációnak,

³⁷ Vj/92-19/2013. számú beadvány tartalmazza.

³⁸ Vj/92-26/2013. számú irat tartalmazza.

³⁹ Vj/92-40/2013. számú irat

⁴⁰ Vj/92-48/2013. számú irat

- más ügyben a Gazdasági Versenyhivatal kimondta, hogy a kizárólag egy honlapon megvalósuló magatartás esetén a gazdasági verseny érdemi érintettsége nem állapítható meg,
- az érintett fogyasztói kör nem sérülékeny, kiszolgáltatott, hiszen önmagában a hasi diszkomfort vagy az antibiotikumos kezelés után fellépő hasmenés miatt szégyenérzet a fogyasztóban nem alakul ki, ezt egyetlen kutatás vagy bizonyíték sem támasztja alá, továbbá hasonló termékekkel kapcsolatos eljárások egyikében sem állapította meg a Versenytanács a célzott fogyasztói kör kiszolgáltatottságát, vagy sérülékenységet,
- a kereskedelmi kommunikációban foglalt üzenetek félreérthetőségének elkerülését, a fogyasztók általi mindenkori megfelelő megértését szolgálja azon tény is, hogy az eljárás alá vont a terméket kizárólag patikákban árusította, ahol a közforgalmú, fiók- és kézigyógyszertárak, továbbá intézeti gyógyszertárak működési, szolgálati és nyilvántartási rendjéről szóló 41/2007. (IX. 19.) EüM rendelet 36/A. §-ának (1) bekezdése alapján az expedíálók kötelezettsége a gyógyszertárban gyógyszernek nem minősülő termékek esetében is a fogyasztók tájékoztatása,
- a rádióreklám nem nevesíti a Hobiot Stop terméket,
- a versenytanácsi gyakorlat értelmében enyhítő körülmény a bírság kiszabásánál, ha a fogyasztó a döntése meghozatala előtt más forrásból is szerezhethet helytálló vagy teljesebb információt,
- a patikai kereskedelmi kommunikációs anyagok közül a mini display mindösszesen [...] példányban került kiosztásra, miközben a termék értékesítését megközelítőleg 1500 patika végezte. Ugyanígy a teljes patikahálózathoz viszonyítottan kis számú patikát érintett az A/4-es plakát ([...]).

79. Az eljárás alá vont több tekintetben sérelmezte, hogy az eljáró versenytanács szakkérdésben foglalt állást, illetve nem kért szakértői nyilatkozatokat.
80. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy a bélflóra egyensúlyának felbomlása, így annak visszaállításához nyújtott segítség, valamint az akut hasmenés, amelyet vírusok vagy baktériumok okozhatnak az antibiotikumos kezelés, vagy egyébként annak hiányában a bélflóra egyensúlyát felbontó vírusoknak és baktériumoknak a legyengült immunrendszer ellenálló képességének csökkenése miatti elszaporodása semmiképpen sem tekinthető betegségnek. A teljesen egészséges szervezetben is előfordulhat ilyen állapot, amely a csatolt tanulmányok alapján és az előzetes álláspont szerint sem vitatottan beavatkozás nélkül is helyreáll, megszűnik.
81. Az eljárás alá vont szerint ezen álláspontját támasztja alá a Gazdasági Versenyhivatalnak egy korábbi ügyben 2010. október 25-én megfogalmazott álláspontja is, miszerint „... egy gyógyszer mellékhatása valószínűsíthetően nem tekinthető önálló betegségnek. Továbbá egyes élelmiszereknek, tápanyagoknak bizonyítottan van olyan hatása, mely segíti a bélflóra regenerálódását, így az antibiotikum szedése miatt kialakult hasmenés megelőzése, enyhítése körében is van szerepük. Ezáltal egy ilyen tápanyagokat tartalmazó étrend-kiegészítő is rendelkezhet hasonló pozitív tulajdonságokkal. A Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint ennek megfelelően a hirdetésben szereplő állítások azon a határon belül mozognak, amely valószínűsíthetően még nem ütközik a Rendelet (az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. ESzCsM rendelet) 6. §-ának (2) bekezdésében foglalt tilalomba, így Fttv.-be ütköző jogsértés sem valószínűsíthető.”

82. A versenyhatóság nem egy konkrétan meghatározott gyógyszer mellékhatásaként jelentkező tünetről nyilvánított véleményt, hanem általánosságban az antibiotikum gyógyszer szedése mellett kialakuló hasmenés önálló betegségnek minősülése alapkérdéséből kiindulva alkotott véleményt, és azt állapította meg, hogy *„egy gyógyszer mellékhatása valószínűsíthetően nem tekinthető önálló betegségnek.”*
83. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004 (IV.26.) ESzCsM rendeletben foglalt definíció szerint az étrend-kiegészítő olyan élelmiszer, amely élettani hatással rendelkező anyagokat tartalmaz. A bélflóra egyensúlyának változása, helyreállítása az eljárás alá vont álláspontja szerint ennek megfelelő élettani hatás, amelyhez – a kommunikációs anyagokon az eljárás alá vont által alkalmazott állítások szerint – segítséget nyújthat a termék.
84. Az eljárás alá vont hivatkozik az egészségügyben használt, a nemzetközi szakirodalom által ICD-nek nevezett (The International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems), a betegségek és egyéb egészségügyi problémák nemzetközi osztályozására szolgáló kódrendszerre (magyar megfelelője: „BNO”), amelyben, amint azt az elnevezése is mutatja, kifejezetten megkülönböztetésre kerültek betegségek és egyes, betegségnek nem minősülő kapcsolódó egészségügyi problémák. Álláspontja szerint azon tény, miszerint az egészségügyben használt, a betegségek és más panaszok, illetve tünetek felsorolását tartalmazó általánosan elfogadott kódrendszer nem tartalmaz „bélflóra felborulása”, avagy „bélflóra egyensúlyának felbomlása” megnevezésű betegségeket - sőt, kifejezetten felsorol olyan, betegségnek nem tekinthető egyéb panaszokat és tüneteket, amelyek a bélflóra felborulása, azaz annak minőségi és/vagy mennyiségi megváltozása esetén jelentkeznek - eleve cáfolja az előzetes álláspontban foglaltakat és kizárja annak lehetőségét, miszerint az ezek megszüntetésére vonatkozó állítások betegséget megelőző, azt gyógyító, illetve kezelő állítások lennének.
85. Az eljárás alá vont hivatkozott továbbá a Vj/52/2012. számú versenyfelügyeleti eljárásban meghozott döntésre, amelyben az eljáró versenytanács megállapította, hogy *„nem tekinthetők betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó állításnak a bélflóra helyreállítására való alkalmasságot ígérő állítások.”*
86. Az eljárás alá vont kiemeli továbbá, hogy az általa alkalmazott és a nyomtatott anyagok közül a legnagyobb példányszámban terjesztett szórólapon következetesen megjelölte, hogy *„a Hobiot kettős bevonatú probiotikum előflórával, mely célzott segítséget nyújthat a bélflóra helyreállításában”*, azaz kifejezetten nem azt állította, hogy maga a termék állítaná helyre az egyébként betegségnek nem minősülő bélflóra egyensúly felborulását.
87. Következésképpen alkalmazta továbbá az eljárás alá vont azt az üzenetet is, hogy a Hobiot Stop termék *„akut hasmenés esetén alkalmazott diétához”* javasolt, illetőleg *„hatékonyan egészíti ki az akut hasmenés esetén alkalmazott diétát”*, azaz ezen állításban is kétséget kizáróan felhívta a fogyasztó figyelmét arra, hogy a termék kizárólag az ilyenkor tanácsos diéta kiegészítéseként, annak támogatásaként használandó, nem pedig bármely tünet vagy betegség megszüntetésére szolgál.
88. Álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy a *„vírusok, baktériumok”* szavak a kommunikációban megjelennek a közepesen tájékozott fogyasztóban sem alakíthatják ki azt a hitet, hogy a termék a vírusok és baktériumok kiirtására, eltávolítására szolgál, hiszen az előzetes álláspontban írtakkal ellentétben a televíziós reklámban is egyértelműen elhangzik, hogy a termék a bélflóra egyensúlyának helyreállításához nyújt segítséget,

tehát azt önmagában nem állítja helyre, ezzel utalva arra a tudományosan is igazolt tényre, hogy a megfelelően feldolgozott LAB-ok bevitele a bélflóra egyensúlyának helyreállítását segíti, a helyreállítás folyamatát gyorsítja.

89. Az eljárás alá vont kifogásolta, hogy az előzetes álláspont nem értékelte egyáltalán azt a körülményt, hogy a betegségre, gyógyhatásra vonatkozó állításnak minősített állítások a termék címkeszövegén is megtalálhatóak, amely címkeszöveget az OÉTI a notifikációs eljárásban jóváhagyta, valamint azt a jogszabályi környezet változása miatti módosítást követően sem kifogásolta.
90. A „*célzott hatás*”, „*cél a bél*”, „*célzott segítséget nyújthat*” fordulatok használata egy szájon át bevehető, tabletta kiszerezésű termék esetében még a közepesen tájékozott fogyasztóban sem értelmezhető másként, mint hogy a termék a bélben fejti ki hatását. Ez azért sem érthető föltre, mivel a fogyasztók legnagyobb számát elérő televíziós reklám képi megjelenítése is egy stilizált emberi testtel kezdődik, amelyen a bél tájék kerül hangsúlyozásra, majd szövegesen is az hangzik el, hogy „*a bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához*” ajánlott a termék, amely tényszerűen a vékonybélben oldódó kettős bevonattal rendelkezik. Ugyanezt az egyértelmű utalást tartalmazza minden nyomtatott anyag is, amelyeken a tabletta stilizált képe mellett nagy feliratok jelzik, hogy a kettős bevonat védelmet biztosít a gyomorsavtól, valamint a másik rétege a külső hatásoktól. Emellett a „bélflóra” következetes említése is egyértelművé teszi a fogyasztó számára, hogy a termék a bélben zajló folyamatok, ott található vírusok és baktériumok egyensúlyának helyreállítását segítheti, a bélflóra pedig különösebb tájékozódás nélkül is megállapíthatóan, egyértelműen a bélben található. Ezzel tehát az eljárás alá vont nem állított mást, mint hogy a termék a bélben bomlik le és ott fejti ki hatását, azaz segíti a bélflóra egyensúlyának gyors helyreállítását.
91. Az eljárás alá vont kifogásolta továbbá az előzetes álláspontban is ismertetett, gyógyhatásállításokkal kapcsolatos bírói gyakorlat relevanciáját, ugyanis a vizsgált üzenetek nem ígérik, hogy a termék megszüntetne bármely egészségügyi problémát. A probléma ráadásul nem egyenlő a betegséggel, a megfelelő helyen hatás vonatkozásában pedig mindössze az a tény kerül megjelenítésre és hangsúlyozásra, hogy a termék a bélben hat, azaz fejti ki az egyensúly helyreállításában nyújtott segítő hatását. A képi megjelenítés nem azt sugallja, hogy a vírusok és baktériumok eltűnnek, azok eltűnése éppen az egyensúly felbomlását jelentik, hiszen azok a normál állapotú gyomorban is megtalálhatóak. A képi megjelenítés azt a tudományosan is igazolt folyamatot mutatja, hogy a termékből származó élőflóra átveszi a vírusok és baktériumok helyét, amely folyamatot az eljárás alá vont korábban részletesen leírt és tudományos kutatásokkal igazolt.
92. Az eljárás alá vont álláspontja szerint
- a televíziós reklám nem állítja, hogy a tünetek kezelését, vagy enyhítését idézi elő a termék, a reklám kifejezetten azt jelenti ki, hogy a termék a bélflóra egyensúlyának helyreállításához használandó, tehát még csak említésre sem kerül a tünetek megszüntetése, vagy kezelése,
 - rádióreklámban az hangzik el, hogy a termék a megfelelő helyen hat, amely nem utal arra, hogy a tüneteket enyhítené, vagy megszüntetné, különösen nem az előzetes álláspontban tényként rögzített „hatékony” módon,

- az OÉTI elfogadása mellett az eljárás alá vont által az eljárás során igazolt tudományos tény, hogy a termék LAB (Lactobacillus acidophilus baktérium) tartalma a bélflóra egyensúlyának helyreállítását segíti, tehát az egyensúly helyreállításához nyújtott pozitív hozzájárulása, hatása nem vitatható, ugyanakkor gyógyhatásnak sem minősülhet,
 - az akut hasmenés, a bélflóra egyensúlyának felborulása, illetve annak helyreállítása nem betegség, az egészséges szervezet működésének is része,
 - nem állította a kommunikáció, hogy a termék önmagában helyreállítana bármely állapotot, minden kommunikáció kifejezetten hangsúlyozta, hogy a termék fogyasztása a helyreállításban segítséget nyújthat, illetve a diéta kiegészítésére szolgál.
93. Az egészségre ható állítások kapcsán az eljárás alá vont előadta, hogy az eljárás során több tudományos cikk csatolásával is igazolta, hogy a LAB-ok, főként a hőkezelt LAB-ok bevitelle igazoltan segíti a bélflóra egyensúlyának helyreállítását, azok bevitelle a természetes egyensúlyi folyamatok végbemeneteléhez szükséges időt lerövidítik. Ezen állítás egyébként független a termék egyediségétől, a hőkezelt LAB-ok minden esetben segítik az egyensúly gyorsabb helyreállítását.
94. Az eljárás alá vont megítélése szerint az élelmiszerek egészségre gyakorolt hatásával összefüggő állítások jogszerűségének vonatkozásában elsősorban a 432/2012/EU rendelet preambuluma (13) bekezdése azon rendelkezését kell figyelembe venni, amely szerint *„e rendelet a hatálybalépésétől számított hat hónap elteltével alkalmazandó annak érdekében, hogy az élelmiszeripari vállalkozók alkalmazkodni tudjanak a követelményeihez, többek között azon egészségre vonatkozó állításoknak az 1924/2006/EK rendelet 10. cikkének (1) bekezdése szerinti tilalmához, amelyeket a Hatóság már értékelt, a Bizottság pedig már mérlegelt”*. A hivatkozott uniós jogszabályhely az eljárás alá vont azon álláspontját támasztja alá, amely szerint az egyes egészségre vonatkozó állítások kereskedelmi kommunikációban történő alkalmazásának jogszerűsége kérdésének vizsgálatakor az 1924/2006/EK rendelet 10. cikk (3) bekezdésében említett, a 432/2012/EU rendelet mellékleteként közzétett listán szereplő állításokat kötelezően kizárólag 2012. december 14. napjától szükséges figyelembe venni.
95. Az eljárás alá vont hivatkozik az OÉTI honlapján található azon figyelmeztetésre, hogy *„az új rendelkezés szerint e rendelettel nem összhangban álló általános tudományos ismereteken alapuló állításokkal ellátott élelmiszerek 2012. december 13-ig forgalmazhatóak jogszerűen. Az új rendelkezéssel nem összhangban álló állítások törléséről, módosításáról stb. a gazdasági szereplőknek kell gondoskodniuk. A nevezett időpontot követően a reklámoknak, szórólapoknak, internetes információknak stb. is összhangban kell állnia az új rendelkezéssel, miután az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet lefedi a teljes kereskedelmi kommunikációt.”*
96. Az eljárás alá vont álláspontja szerint különös jelentősége van annak, hogy az eljárás alá vont a 2012. december 14-i határidőre és azzal járó módosítási kötelezettségre tekintettel új címkeszöveget adott be az OÉTI részére, amelyben a jelen eljárásban sérelmezett állítások egy része továbbra is szerepelt. Ezen új címkeszöveget az OÉTI a módosításokkal ismételtelen elfogadta, a visszaigazolásban pedig egyértelműen kijelentette, hogy a címkével és a tájékoztatóval kapcsolatosan nincs észrevétele.

97. Erre tekintettel az eljárás alá vont álláspontja szerint a jelen eljárásban olyan állítások nem megfelelőségét állapítja meg az előzetes álláspont, amelyeket az OÉTI elfogadott és azokban kifogást nem talált. Maga az előzetes álláspont is egyértelműen rögzíti, hogy a GVH nem jogosult szakmai kérdésekben állást foglalni, a GVH döntése nem mondhat ellent a szakmai hatóságok, szervezetek megállapításainak, döntéseinek, holott a fentiek alapján a tájékoztatón és címkeszövegen található állítások vonatkozásában a szakmai hatóság egyértelműen rögzítette, hogy azokkal kapcsolatosan észrevétele nincs.
98. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy a kifogásolt reklámanyagok elkészítésekor és közzétételkor a rendelet 13. cikkének (3) bekezdésében hivatkozott, engedélyezett állítások listája még nem volt elfogadott státuszban és nem volt kötelezően alkalmazandó.
99. Az eljárás alá vont álláspontja szerint az eljáró versenytanács a termék kereskedelmi kommunikációjában a vizsgált időszakban alkalmazott egészségre vonatkozó állításokat elsősorban a terméknek az OÉTI által az 1924/2006/EK rendelet ismeretében nyilvántartásba vett és nem kifogásolt használati útmutatójában/címkeszövegében foglalt információk alapján kell megítélje, a 432/2012/EU rendelet 1. számú mellékletében található engedélyezett egészségre vonatkozó állítások pedig kizárólag a nevezett rendelet kötelező alkalmazása kezdő időpontjától bírnak relevanciával. Az eljárás alá vont hivatkozik arra, hogy egy korábbi ügyben a Versenytanács is akként foglalt állást, hogy az OÉTI által valamilyen formában elismert, befogadott egészségre vonatkozó állítások alkalmazását nem vitathatja, illetve nem vizsgálta, amely körülményt az eljárás alá vont javára vette figyelembe.
100. Az eljárás alá vont rámutat, hogy tényszerűen az EFSA nem fogadta el alkalmazhatónak azon állításokat, amelyeket az eljárás alá vont használt, azonban azok validálásáig a listán szerepeltek azzal, hogy később nem találták általánosan alkalmazhatónak azokat: így az eljárás alá vont jóhiszeműen alkalmazhatta azokat, bízva abban, hogy az állítások elfogadást nyernek.
101. A termék egyedülállóságára vonatkozóan az eljárás alá vont többek között előadta, hogy
- minden, az eljárás alá vont által alkalmazott kereskedelmi kommunikáció tartalmazza a kettős bevonatra és a Prolac-T hőkezelésre vonatkozó állításokat is,
 - az OÉTI tájékoztatása szerint nincs más termék Prolac-T hőkezeléssel, ugyanakkor egyetlen termék, amely szintén tartalmaz hőkezelt *Lactobacillus acidophilus* baktériumot, egészen más alkalmazási körre javasolt.
102. A termékkategóriára vonatkozó megtévesztés kapcsán az eljárás alá vont előadta, hogy a www.actavis.hu weboldalon minden aloldal esetében megjelent a nem vényköteles gyógyszerek fogyasztói reklámozása esetén alkalmazandó figyelmeztető szöveg, amely egy informatikai hiba miatt, az oldal téves szerkesztése folytán került rá a termék saját tájékoztató oldalára is.
103. Ugyanakkor az eljárás alá vont által alkalmazott minden kereskedelmi kommunikáció egyértelműen rögzítette, hogy a termék étrend-kiegészítő, valamint hogy az étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot.
104. A honlapon megjelölt figyelmeztető szöveg ugyanakkor önmagában nem keltheti azt a benyomást a fogyasztóban, hogy a termék gyógyszer, hiszen a gyógyszer reklámozásnak a

figyelmeztető szövegen túlmenően további feltételei is vannak, amelyek a sérelmezett kommunikációs anyagon nem jelennek meg.

105. Amennyiben az eljárás alá vont bármely módon meg kívánta volna téveszteni a fogyasztókat a termékkategória vonatkozásában, úgy nyilvánvalóan nem tüntette volna fel minden kommunikációs anyagon azon tényt, hogy a termék étrend-kiegészítő, amelynek használata nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot. Gyógyszer esetében ilyen figyelmeztető szöveg használata nem csak nem kötelező, de nem is áll összhangban a gyógyszer gyógyító hatásával, illetve az élelmiszerektől elkülönülő jellegével.
106. Az a körülmény, hogy az eljárás alá vont egyes kommunikációs anyagokon tájékoztató helyett betegtájékoztatóként jelöli a termék tájékoztatóját, önmagában szintén nem lehet alkalmas a fogyasztó megtévesztésére, hiszen éppen a tájékoztató elolvasásának szükségességére hívja fel a figyelmet, amely elolvasása esetén a fogyasztó minden ebbéli esetleges kétsége elhárul. A tájékoztatóra való utalás olyan más forrásra utalásnak minősül, amelyből a fogyasztó helytálló és teljesebb információt szerezhet a termékről, amelyet erősít a kizárólag patikai forgalmazással együtt járó kötelező tájékoztatás, így a fogyasztóknak a termék megvásárlása előtt számos forrásból jutott tudomására a termékre és a termékkategóriára vonatkozó pontos és teljes információ.
107. A fentiek alapján tehát önmagában a kis látogatottságú honlapon az informatikai hibából eredő nem megfelelő figyelmeztető szöveg feltüntetése, valamint a betegtájékoztatóra utalás a kommunikációs anyagok egésze, koherenciája és szövegének együttes értelmezése során nem kelthetett megtévesztő benyomást a fogyasztókban, így azok üzleti döntésének befolyásolására sem alkalmas a GVH gyakorlata alapján sem.
108. A termék adott célra való alkalmasságával kapcsolatosan az eljárás alá vont többek között előadta, hogy
- álláspontja szerint a termék dobozképe és tájékoztatója nem minősül reklámnak. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004 (IV.26.) ESzCsM rendelet is megkülönbözteti terminológiájában a termékek reklámját azok jelölésétől. A termék doboza és tájékoztatója azért sem minősülhet reklámnak, mivel ahhoz a fogyasztók kizárólag a patikákban, a patikus által történő átadás útján juthatnak hozzá azt követően, hogy a patikus számukra a termék minden lényeges tulajdonságáról már tájékoztatást adott, és a terméket feltételezhetően meg is vásárolták;
 - tudományosan is igazolt tényt rögzíti, hogy a *Lactobacillus acidophilus* baktériumokat tartalmazó étrend-kiegészítők szedése esetén a természetes helyreállítási folyamat gyorsabban zajlik le. A reklám alapján egyértelmű, hogy nem más termékekhez hasonlítja a hatást az eljárás alá vont, semmilyen képi, vagy szöveges utalás nincs arra, hogy más termékek nem rendelkeznének hasonlóan gyors hatással, vagy a termék a konkurens termékeknél a bélflóra gyorsabb helyreállítását biztosítaná;
 - szakvélemény és bizonyítékok megjelölése, illetve az összefüggések feltárása nélkül foglalt állást az előzetes álláspont arról, hogy az eljárás alá vont által csatolt iratok nem tartalmaznak a termékre vonatkozó releváns állításokat. Megállapítható ugyanakkor az is, hogy az eljárás alá vont által csatolt tanulmányok a termékben megtalálható LAB-okkal egyező anyagokat vizsgált, így ellenkező bizonyíték nélkül nem jelenthető ki, hogy a termékben található LAB-ok nem azonosak a

tanulmányokban szereplő LAB-okkal. Ezzel egyezően foglalt állást a vizsgálati jelentés is az eljárás alá vont álláspontja szerint, amikor megállapította, hogy „az eljárás alá vont által csatolt tanulmányok a vizsgált termék összetevőinek hatásmechanizmusát alátámasztják.” Az eljárás alá vont álláspontja szerint az eljáró versenytanács nem tett eleget a tényállás felderítésére vonatkozó kötelezettségének és a részlegesen felderített tényállást az eljárás alá vont terhére értékelte.

109. Az eljárás alá vont a súlyosító és enyhítő körülmények (azok figyelembe vétele vagy figyelmen kívül hagyása) tekintetében az alábbiakat adta elő:

- a fogyasztók széles körének elérése vonatkozásában nem vette figyelembe az eljáró versenytanács, hogy a fogyasztók széles körét elérő televíziós reklám mindösszesen 48 napig volt adásban, annak hosszú távú hatása nem lehetett, amelyet igazolnak az értékesítési adatok is,
- a vizsgált kereskedelmi gyakorlat szempontjából egyértelműen nem azonosítható sérülékeny fogyasztói csoport, az eljárás alá vont által meghatározott célcsoport sem sérülékeny,
- álláspontja szerint az eljáró versenytanács a termék bizalmi jellegét semmivel nem támasztotta alá, de önmagában az a körülmény, hogy egy fogyasztó azért vásárol meg egy terméket, mert úgy gondolja, hogy az jó, vagy olyan összetevőket tartalmaz, amelyeket az emberi szervezet a normál működésében hasznosítani tud (azaz étrend-kiegészítő), nem függ össze sem a reklámban közölt állításokkal, sem a termékkel szemben támasztott bizalommal. Álláspontja szerint pl. a gyógyszerek esetében azért lehet valóban bizalmi termékről beszélni, mert azok vonatkozásában gyakran egy bizalmi ember, azaz az orvos tesz ajánlást, vagy indikálja a használatot, és gyógyszert azért szed az ember, mert bízik abban, hogy a megbetegedését gyógyítani fogja. A diéta kiegészítésére ajánlott étrend-kiegészítő nem hordoz semmilyen olyan elemet, amely bármely más élelmiszer megvásárlásához képest többlet hitet vagy bizalmat sugallna,
- a patikában történő forgalmazás mint tény többlet tényállási elem hiányában nem járul hozzá a termék iránti bizalom kiépüléséhez, hiszen sem fájdalom, sem fogyatékoság megoldását, arra utalást sem tartalmaz egyetlen kommunikációs elem sem,
- a patikai árusítás azt biztosítja, hogy a fogyasztó teljes és pontos tájékoztatást kapjon a termékről és annak hatásairól a vásárlás előtt, így ezen körülmény enyhítő körülményként értékelendő,
- a kereskedelmi gyakorlat rövid, szórványos jellegű volt,
- az eljárás alá vont kifogásolta, hogy az eljáró versenytanács nem jelölte meg, hogy mit jelent az „elvárható magatartási mérce” és a „társadalom értékítélete” a vizsgált magatartással kapcsolatban,

110. Az eljárás alá vont álláspontja szerint általában az várható el egy étrend-kiegészítőt forgalmazótól, hogy biztosítsa annak jellemzőinek, összetételének és hatásainak megismerését a fogyasztók számára, valamint szükség esetén minden olyan a jogszabályok által megköveteltet meghaladó többlet információt, amely segítheti a fogyasztót a döntésének meghozatalában.

111. Az eljárás alá vont a termék címkéjét szabályszerűen jóváhagyatta a szakhatósággal, a kommunikációs anyagokban a szakhatóság által jóváhagyott címkével egyező állításokat használt, a patikai szórólapon további részletes tájékoztatást adott az élőflórát tartalmazó termékek jelentőségéről, valamint a konkrét termék egyediségét biztosító bevonat és hőkezelés jellemzőiről, és arról is tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a termék mindössze kiegészítésként szolgál egyéb szokásos kezelésekhez, segítheti a természetes folyamatok lezajlását.
112. Amennyiben az eljáró versenytanács az elvárható magatartási mércét abban találja megállapíthatónak, hogy egy étrend-kiegészítőket forgalmazó gazdasági társaságnak a jogszabályokat maradéktalanul ismernie és betartania kell, úgy ennek megsértése nem minősülhet súlyosító körülménynek, hiszen jogszabálysértés hiányában az eljárás megindításának, illetve a felelősség megállapításának sem lenne helye, azaz a jogszabályok esetleges megsértése az eljárás alá vont terhére kétszeresen kerülne értékelésre egyrészt a jogsértés megállapítása, másrészt a súlyosító körülmények körében.
113. A kizárólagos patikai értékesítés útján az eljárás alá vont biztosította, hogy minden fogyasztó a döntése előtt teljeskörű tájékoztatást kapjon a termékről, így a jogszabályi kötelezettségein felül további biztonsági elemeket épített be a forgalmazási láncba.
114. Az eljárás alá vont kifogásolta, hogy az eljáró versenytanács nem vette figyelembe azt, hogy az eljárás alá vont által kifejtett kereskedelmi gyakorlat tényleges eredménye (a releváns árbevétel) igen csekély összegű volt, ami a fogyasztói érdeksérelem csekély voltát jelenti.
115. Az eljárás alá vont észrevételeit továbbá a reklámban foglalt állításokra vonatkozó, független orvos által készített szakértői anyaggal kívánta kiegészíteni. A szakértői anyagot az eljárás alá vont a tárgyalás napján csatolta.

VI.

Jogi háttér

116. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja értelmében külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival összefüggő követelmények érvényesítése céljából.
117. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

118. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és mellékletének 17. pontja értelmében tisztességtelen annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.
119. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. A (2) bekezdés szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenyséjük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni. A (3) bekezdés értelmében nem tekinthető a magatartás torzítására alkalmasnak a reklámban túlzó vagy nem szó szerint értendő kijelentések bevett, a reklám természetéből adódó mértéket meg nem haladó alkalmazása.
120. Az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja rögzíti, megtevesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megteveszti vagy alkalmas arra, hogy megtevéssze a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:
- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen
 - bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei,
 - bj) az egészségre gyakorolt hatása.
121. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.
122. Az Fttv. 14. §-a kimondja, hogy a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a

vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

123. Az Éltv. mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
124. Az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik.
125. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer – ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik – nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.
126. Az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdése szerint a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
127. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
128. Az Éltv. 77. §-a (2) bekezdésének i) pontja rögzíti, hogy az Éltv. - a végrehajtására kiadott jogszabályokkal együtt – egyebek között az Európai Parlament és a Tanács 2000/13/EK irányelvének való megfelelést szolgálja.
129. A 37/2004 (IV. 26.) ESzCsM rendelet szerint étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tabletta, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma, amely alkalmas kis mennyiségű adagolására).
130. A 37/2004 (IV. 26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése értelmében az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
131. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) preambuluma (4) pontjának értelmében ezt a rendeletet kell

alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását és az olyan reklám- kampányokat is, amelyeket teljesen vagy részben hatóságok támogatnak.

132. Az 1924/2006/EK rendelet preambuluma (3) és (4) pontja értelmében az általános jelölési előírásokat az élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tartalmazza. A 2000/13/EK irányelv általános jelleggel megtiltja a vásárló félrevezetésére alkalmas, illetve az élelmiszernek gyógyító hatást tulajdonító információk használatát. A 1924/2006/EK rendeletnek ki kell egészítenie a 2000/13/EK irányelvben szereplő általános elveket, valamint a fogyasztók számára ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek tekintetében egyedi rendelkezéseket kell, hogy meghatározzon a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások használatát illetően.
133. Az Európai Parlament és a Tanácsnak élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2000/13/EK irányelve 2. cikkének (1) bekezdése és ugyanezen cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében az élelmiszer reklámjai
- a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévezzék, különösen
 - i. az élelmiszer jellemzői, és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében,
 - ii. az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik;
 - iii. annak sugallása révén, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik, holott minden hasonló élelmiszer rendelkezik ilyen jellemzőkkel,
 - b) a speciális élelmezési célokra szánt természetes ásványvizekre és élelmiszerekre vonatkozó közösségi rendelkezésekre figyelemmel nem ruházhatnak fel élelmiszereket emberi betegségek megelőzésének, kezelésének vagy gyógyításának tulajdonságával, és ilyen tulajdonságokra nem is hivatkozhatnak.
134. Az 1924/2006/EK rendeletet (2) cikke szerint e rendeletet kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is. Az 1924/2006/EK rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. és 6. pontja szerint
- „egészségre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van,
 - „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer, élelmiszercsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét.

135. A 1924/2006/EK rendelet 3. cikke rögzíti, hogy a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek a rendelet előírásainak. A rendelet ugyanezen cikke kimondja, hogy a 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása egyebek között [a) pont] nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő.
136. Az állítások tudományos alátámasztása kapcsán az 1924/2006/EK rendelet 6. cikke rögzíti, hogy
- (1) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani,
 - (2) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell,
 - (3) a tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az élelmiszeripari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be a rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.
137. Az 1924/2006/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdése szerint a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások alkalmazása csak akkor megengedett, ha azok szerepelnek a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások és az ezekre vonatkozó feltételekről szóló mellékletben található felsorolásban, és megfelelnek a rendeletben meghatározott feltételeknek. A 10. cikk (1) bekezdése alapján tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve
- ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a rendelettel összhangban engedélyezik, és
 - ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.
138. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerint a Bizottság a Hatósággal (EFSA) folytatott konzultációt követően – legkésőbb 2010. január 31-ig – a 25. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően elfogadja az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló, engedélyezett állítások (1) bekezdésben említett közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt.
139. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikke értelmében a 15–19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:
- a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy
 - b) pszichés állapot és magatartás; vagy
 - c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése, és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán,

amennyiben

i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak, és

ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

140. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikke értelmében a Bizottság a Hatósággal folytatott konzultációt követően – legkésőbb 2010. január 31-ig – a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően elfogadja az engedélyezett állítások (1) bekezdésben említett közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt.

141. Az 1924/2006/EK rendelet 28. cikkének (5) és (6) bekezdésében rögzített átmeneti intézkedések szerint

- a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokat - a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül - a 1924/2006/EK rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az élelmiszeripari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve, hogy az állítások megfelelnek a 1924/2006/EK rendeletnek és a rájuk vonatkozó hatályos nemzeti rendelkezéseknek,
- a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjától és a 14. cikktől eltérő, egészségre vonatkozó állításokra, amelyeket a nemzeti rendelkezéseknek megfelelően az 1924/2006/EK rendelet hatálybalépésének időpontja előtt alkalmaztak, a következők vonatkoznak:

i. azon egészségre vonatkozó állításokat, amelyeket valamely tagállam értékelt és engedélyezett, a következők szerint kell engedélyezni:

1. a tagállamok legkésőbb 2008. január 31-ig közlik a Bizottsággal ezen állításokat, az állítást alátámasztó tudományos adatok értékelését tartalmazó jelentéssel együtt;

2. a hatósággal folytatott konzultációt követően, a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően a Bizottság határozatot fogad el az ily módon engedélyezett egészségre vonatkozó állításokról.

Az ilyen eljárás során nem engedélyezett egészségre vonatkozó állításokat a határozat elfogadását követően hat hónapig még lehet alkalmazni;

ii. azon egészségre vonatkozó állítások, amelyeket a tagállamok nem értékelték és nem engedélyeztek, tovább alkalmazhatók, feltéve, hogy az 1924/2006/EK rendelet szerint kérelmet nyújtanak be 2008. január 19. előtt; az ezen eljárás során nem engedélyezett egészségre vonatkozó állítások tovább alkalmazhatók az 1924/2006/EK rendelet 17. cikkének (3) bekezdése szerinti határozat meghozatalát követő hat hónapig.

142. A nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról szóló 432/2012/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 432/2012/EK rendelet) 1. cikke kimondja, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatos egészségre vonatkozó állítások listáját az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdésében említett listáját e rendelet melléklete tartalmazza.

143. A 432/2012/EK rendelet 7 cikke szerint a Hatóság több, egészségre vonatkozó állítás esetében arra a következtetésre jutott, hogy ok-okozati összefüggés állapítható meg egy

adott élelmiszercsoport, élelmiszer vagy annak valamely alkotóeleme és az állított hatás között. Azon egészségre vonatkozó állításokat, amelyekre e megállapítások vonatkoznak, és amelyek megfelelnek az 1924/2006/EK rendeletben foglalt követelményeknek, engedélyezni kell az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerint, továbbá fel kell venni az egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások listájára.

144. A 432/2012/EK rendelet 13. cikke szerint rendelet a hatálybalépésétől számított hat hónap elteltével alkalmazandó annak érdekében, hogy az élelmiszer-ipari vállalkozók alkalmazkodni tudjanak a követelményeihez, többek között azon egészségre vonatkozó állításoknak az 1924/2006/EK rendelet 10. cikkének (1) bekezdése szerinti tilalmához, amelyeket a Hatóság már értékelt, a Bizottság pedig már mérlegelt.
145. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a GVH eljárása tekintetében a Tptv. rendelkezéseit kell alkalmazni.
146. A Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.
147. Az eljáró versenytanács a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tptv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
148. A Tptv. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tptv. eltérő rendelkezése hiányában - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni a Ket. 15. § (4) bekezdése, 18. §-a, 29. § (3)-(12) bekezdése, 30. § a) és b) pontja, 31. § (1) bekezdés j) pontja, 33/A. §-a és 33/B. §-a, 38. §-a, 43. § (6a) bekezdése, 46. § (2) bekezdése, 47. §-a, 51. § (1) és (5) bekezdése, 61. § (1) bekezdése, 70. §-a, 71. § (7) bekezdése, 74. § (2)-(5) bekezdése, 88. §-a, 91. §-a, 93. §-a, 94. §-a, 94/A. §-a, 109. § (2) bekezdése, 116. §-a, 127. § (1)-(5) és (7) bekezdése, 128. § (1) és (3) bekezdése, 130. §-a, valamint 134. § b) és c) pontja kivételével.
149. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha a Tptv. vagy az Fttv. eltérő szabályokat nem állapít meg.
150. A Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja értelmében a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalból eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

VII.

Jogi keretek

Hatáskör

151. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
152. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak:
- a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy
 - b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
- A (2) bekezdés szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha
- a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg,
 - b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg,
 - c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy
 - d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
153. Az Fttv. 11. §-ának (5) bekezdése értelmében, ha a címkén megjelenített kereskedelmi gyakorlat azonos formában és tartalommal más kommunikációs eszköz útján is megvalósul, és ez utóbbi kereskedelmi gyakorlat tekintetében az eljárás a gazdasági verseny érdemi érintettsége miatt a GVH hatáskörébe tartozik, a GVH bírálja el az e kereskedelmi gyakorlat alkalmazásával a címkén elkövetett jogsértést is.
154. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy az Fttv. 11. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján a jelen ügyben fennáll a GVH hatásköre, mivel a vizsgált kereskedelmi gyakorlat részben országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül (Spektrum, TV Paprika, VIVA, Viasat 3), illetve országos terjesztésű időszakos lap (Nők Lapja, Story magazin, Best) útján valósult meg.
155. Az előbbieken túlmenően megállapítható, hogy az Fttv. 10. §-ának (5) bekezdése alapján a GVH-nak hatásköre van a termék címkéjének, csomagolásának vizsgálatára is figyelemmel arra, hogy a termék címkéjén, csomagolásán megjelenő tájékoztatás azonos tartalommal elérhető volt a www.actavis.hu oldalon is.
156. Szükséges továbbá megjegyezni az eljárás alá vont hatáskörre vonatkozó kifogása kapcsán, hogy egy kampány vagy egy több elemű kereskedelmi gyakorlat vizsgálatakor együttesen értékelendő a verseny érdemi érintettsége: így ugyan lehet, hogy önmagában

egy honlapi megjelenés nem alkalmas a verseny érdemi érintettségének a megállapítására, de ha ugyanezen megjelenés egy kiterjedtebb (pl. integrált) kommunikáció eleme, akkor megállapítható a verseny érdemi érintettsége. Szintén fennállhat a verseny érintettsége, ha egy olyan honlapról van szó, amelynek látogatói köre nagyon magas vagy egy olyan szolgáltatást, terméket népszerűsít, illetve közvetít, amelynek egyedülálló piaci szerepe vagy kiemelkedő piaci részesedése van.

157. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

158. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv.-ben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.

159. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése értelmében az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértése esetén is a gazdasági verseny Fttv. szerinti érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni, amely az előzőekben kifejtettek szerint már megállapításra került, s így a GVH határhőre a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. vonatkozásában is fennáll.

160. A GVH illetékessége a Tptv. 46. §-a alapján az ország egész területére kiterjed.

Az eljárás tárgya

161. A jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgya annak vizsgálata, hogy az érintett étrend-kiegészítő (élelmiszer) terméket az eljárás alá vont 2011. október 1. és 2013. szeptember 4. között az ágazati, illetve az általános reklámozási szabályoknak, kereteknek megfelelően reklámozta-e, amikor valószínűsíthető módon

- a terméknek gyógyhatást tulajdonított,
- a terméket olyan egészségre gyakorolt hatást megfogalmazó állításokkal népszerűsítette, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek (nem szerepelnek a Bizottság által jóváhagyott állítások körében, illetve egyéb módon nem mentesültek a tilalom alól),
- megtévesztésre alkalmas állításokat tett közzé a termék egyediségére, így különösen annak meghatározott összetevőjére, illetve a termék esetében alkalmazott kettős bevonatra, valamint a termék hatásmechanizmusára vonatkozóan,
- a beteg tájékoztatóra, a vénynélküliségre, a kezelőorvosra és gyógyszerészre való utalás révén megtévesztő tájékoztatást adott a termék termék kategóriájára vonatkozóan,

- a termék adott célra való alkalmasságával, a használatától várható eredményekkel, előnyeivel kapcsolatban tett közzé olyan állításokat (pl. a bélflóra helyreállításának gyorsaságával, az akut hasmenés esetén alkalmazott diéta kiegészítésének hatékonyságával kapcsolatban), amely nem igazoltak.
162. A jelen ügyben különös jelentősége van annak, hogy a GVH nem jogosult szakmai kérdésekben állást foglalni, a GVH döntése nem mondhat ellent a szakmai hatóságok, szervezetek, illetve a bizottsági rendeletek megállapításainak, döntéseinek. De – reagálva az eljárás alá vont megjegyzéseire – az OÉTI által kibocsátott notifikációs igazolás (egyéb megjegyzés, nyilatkozat stb. hiányában) nem tekintendő olyan szakmai álláspontnak, amelyre az eljárás alá vont a kommunikációs gyakorlatát úgy alapozhatja, hogy az ellentétes legyen az ágazati szabályokkal. Maga az OÉTI is felhívja a figyelmet erre, amikor az iraton (az eljárás alá vont esetében a 2013. március 28-i bejelentés-igazoláson) kiemelten írja, hogy *„jelen visszaigazolás kizárólagosan azt igazolja, hogy a bejelentő eleget tett a 37/2004. (IV.26.) ESZCSM rendelet 10. §-ában megjelenő bejelentési kötelezettségének, nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem tanúsítja a termék és a jelölés/címke megfelelőségét.”*
163. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így a magáról vagy áruinak lényeges tulajdonságáról vagy adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen, s nem alkalmazzon jogszabály által tilalmazott állításokat tartalmazó kereskedelmi kommunikációkat.
164. Az eljáró versenytanács aláhúzza, hogy kizárólag az eljárást megindító végzésben meghatározott körben értékelte a vizsgált kereskedelmi gyakorlatot. Az eljáró versenytanács az Fttv. alapján kizárólag azokat a kereskedelmi kommunikációkat vizsgálhatja, amelyek fogyasztókkal szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlat részeként kerültek alkalmazásra [Fttv. 1. § (1) bekezdés], azaz olyan természetes személyekkel szemben, akik önálló foglalkozásukon és gazdasági tevékenységükön kívül eső célok érdekében járnak el [Fttv. 2. § a) pont]. Az eljáró versenytanács vizsgálata – az ügyindító végzés tartalma alapján – nem terjedhet ki olyan kereskedelmi kommunikációra, amelynek a címzettje kizárólag vállalkozás vagy önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró nem természetes személy (lásd a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 2. §-át). Ennek megfelelően az eljáró versenytanács nem értékelte az Fttv. alapján az eljárás alá vont által a vizsgált időszakban alkalmazott orvosoknak szóló tájékoztatásokat tartalmazó orvosi kihajtható tájékoztató és szórólapot, orvosi tájékoztatót, gyermekorvosi matricát, ajánló post-it-ot és antibiotikum portfolio mappa zsebkendődobozt.
165. Ebben a körben szükséges utalni továbbá arra is, hogy az emberi szervezetre irányuló hatásokkal kapcsolatos állítások eltérnek abból a szempontból, hogy azok a szervezet milyen állapotára vonatkoznak. Az egészségre gyakorolt hatás-állítások azt sugallják a fogyasztónak, hogy a termék fogyasztása és az egészség között összefüggés van, de nem állítják azt, hogy a termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására. Az egészség helyreállítását célzó tevékenység gyógyítás, az ilyen tartalommal ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie. Az egészségre gyakorolt jótékony hatása annak a terméknek van, amely kedvező hatást

képes gyakorolni az életműködés zavartalanságára, az egészségre. Gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Gyógyhatásnak minősül tehát a drasztikus, nem egészségvédő és - megelőző, hanem a normál egészségi állapothoz való visszatérést biztosító, egészség-helyreállító hatás.⁴¹

166. Erre való tekintettel nem megalapozott az eljárás alá vont azon kifogása, hogy az eljáró versenytanács eltér korábbi gyakorlatától, amikor a bélflóra egyensúlyának fenntartására vagy helyreállítására vonatkozó állítást nem egészségre ható, hanem gyógyhatás állításként minősíti. A jelen ügyben is csak azon állításokat értékeli az eljáró versenytanács – a lent bemutatott módon – gyógyhatás állításoknak, amelyek betegségre (testidegen kórokozókra, baktériumokra, vírusokra) utalva üzenik a fogyasztók számára a termék bélflóra egyensúlyában betöltött szerepét.

A kereskedelmi gyakorlattal megcélzott, illetve elért fogyasztók

167. A célzott fogyasztói kör meghatározása szempontjából nem csak annak van jelentősége, hogy az eljárás alá vont vállalkozások mit gondoltak, hogyan tervezték a reklámjaikat. A magatartás megítélése során ugyanis a fogyasztói észlelésnek, a fogyasztók számára közvetített üzenet tartalmának is különös jelentősége lehet. A jelen ügyben megállapítható ugyanis, hogy a reklámeszközök csatornáin révén (média, patikák) bárkihez eljuthattak az egyes állítások. Kétségtelen azonban, hogy az egyes állítások érdemben leginkább azok figyelmét kelti fel, akik valamilyen oknál fogva különösen érdekeltek a hirdetett termék, megoldás, jellemző tekintetében.
168. A gyógyhatás állítások elsősorban azon fogyasztók felé irányul, akik hasi fájdalomtól, diszkomfort érzéstől, akut hasmenéstől, antibiotikum kúra utáni emésztési problémáktól szenvednek. A megcélzott elsődleges fogyasztói kör – tekintettel az érintett tünetek, illetve megbetegedés kellemetlen, szégyenérzetet keltő jellegére, a fogyasztó ebből fakadó kiszolgáltatottságára – az Fttv. 4. §-ának (2) bekezdése szerint sérülékenynek tekintendő.
169. Ezen fogyasztói kör esetében valamely terméknek az állapot, illetve a kellemetlen tünetek javítására, enyhítésére való alkalmasságára vonatkozó állítás különösen alkalmas arra, hogy a fogyasztói figyelmet felkeltse. Ezen fogyasztók tehát minden olyan kereskedelmi kommunikációra fogékonyak lehetnek, melyek életminőségük, állapotuk javítását, a tünetek orvoslását, illetve megszűnését ígéri.
170. A fogyasztók egy jelentős része a gyors és hatékony kezelést ígérő készítmények kereskedelmi kommunikációja vonatkozásában hiszékenyebb, kiszolgáltatottabb. Ezt a megközelítést, a speciális védettség szükségességét támasztja alá az is, hogy a jogalkotó a gyógyhatás állításokat külön kiemelten minden termékre vonatkozóan tiltja az Fttv. feketelistájában, ha azok nem igazoltak, valamint igazoltásukra való tekintet nélkül tiltja az Éltv.-ben élelmiszerek esetén.
171. Kétségtelen, hogy bizonyos állítások (ilyenek pl. a gyógyhatás állítások) olyan mértékben képesek befolyásolni (és egyben torzítani) a fogyasztói üzenetet, hogy a reklámban alkalmazott többi (akár igazolt) állításra is hatással vannak vagy elnyomják azokat. Általánosságban akár egy-egy markáns szó vagy szlogen is alkalmas lehet arra, hogy érdemben befolyásolja akár egy hosszabb reklámanyag üzenetét.

⁴¹ Főv. Ítélőtábla 2.Kf. 27.127/2004/12., Vj-103/2003.

172. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlatban nem pusztán gyógyhatásra vonatkozó állítások vannak, illetve életszerű helyzet, hogy egy fogyasztó megelőzési céllal vagy korábbi tünetei miatt keresi az adott megoldást, a vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során a fenti csoporton túlmutatóan általánosságban az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el. Azonban ennek az elvárt ésszerűségnek is vannak racionális korlátai, így az eljáró eljáró versenytanács kiemeli, hogy
- a fogyasztótól az „ésszerű tájékozódás” körében nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a kereskedelmi kommunikációkban szereplő információ helytállóságát. A kereskedelmi kommunikációk egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat kínálnak, s a fogyasztó - számára költségmegtakarítást eredményezően - valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, történjék az bármilyen formában.
 - az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a kereskedelmi kommunikációk által nyújtott tájékoztatásban, a vállalkozás szavahihetőségében, hanem a kereskedelmi kommunikációkat egy ésszerűen költséghatékony tájékoztatósi folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli.

Az üzleti döntés

173. A kereskedelmi gyakorlat akkor megtévesztő, ha alkalmas a fogyasztó üzleti döntésének befolyásolására. Kiemelendő (összhangban a törvény indoklásával), hogy az üzleti döntés fogalma szélesebb terjedelmű a fogyasztó gazdasági döntéseinek polgári jog szerinti fogalmánál, a szerződési akarat kifejezésénél. Üzleti döntésnek minősül a fogyasztó azon döntése, amikor azonosítja a kielégítendő szükségletét és valamely vállalkozást vagy valamely szolgáltatást választja szükséglete kielégítéséért.
174. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás lehet jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Kifogásolható már önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, keresi annak termékét.
175. Tekintettel a fogyasztói körre, illetve az elképzelhető vásárlói döntési helyzetekre, szükséges kiemelni, hogy a jelen ügyben vizsgált reklámanyagok kifejezetten alkalmasak arra, hogy a terméket olyan (image-erősítő, márkánév-építő, a szabadalmazott megoldásokat és a védjegyeket népszerűsítő) módon ismertessék meg a fogyasztókkal, hogy a fogyasztó a terméket a reklám befogadását követően jóval később is keresse.

A vizsgált állítások alkalmassága a fogyasztók üzleti döntéseinek befolyásolására

176. A valamely egészségügyi problémával szembesülő fogyasztó üzleti döntéseinek befolyásolására nyilvánvalóan alkalmasak az olyan állítások, amelyek valamely probiotikumot tartalmazó terméknek az egészségügyi probléma megoldását lehetővé tevő tulajdonságot fogalmazznak meg.
177. Szintén alkalmasak a befolyásolásra a különböző általánosabb hatásokat, abszolút vagy relatív eredményességet ígérő állítások. A kereskedelmi kommunikációban foglalt hatékonysági jellegű állítások arra ösztönzik a fogyasztót (azt is, aki az adott helyzetben már egy meghatározott fogyasztói igényvel rendelkezik, de azt is, aki megelőzési céllal, még a fogyasztói szükségletet megelőzően keres megoldást), hogy a terméket megvásárolja, azt tüneteinek mielőbbi, hatékony enyhítésére, kezelésére alkalmazza különös tekintettel arra, hogy az általa nem ismert, a termék egyediségét hangsúlyozó Prolac-T és Duolack kifejezések valamiféle különleges, a versenytársakénál hatékonyabb technológia alkalmazásának látszatát kelthetik.
178. A fogyasztó üzleti döntésének meghozatalára befolyással lehet továbbá a termék minősítése, a termék kategória is, mivel a fogyasztók a különböző kategóriákhoz különböző fogyasztói bizalmat, illetve szakmai biztonságot is tulajdoníthatnak.

A vizsgált állítások igazolása

179. A vizsgálattal érintett termék étrend-kiegészítő, így alapvetően az ágazati szabályok határozzák meg a reklámozás kereteit.
180. Az Fttv. 14. §-a rögzíti, hogy ha a vállalkozás a hatóság felhívására a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát nem igazolja, akkor ezt úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak.
181. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát tehát a vállalkozás köteles igazolni. Az élelmiszerek esetében adott termék gyógyhatására vagy egészségre vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel ezen szabályok alapvetően befolyásolják, hogy a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot lehetne tulajdonítani, s így az erre irányuló bizonyítási kísérlet, a vállalkozás által beterjesztett bizonyítékok a GVH eljárása szempontjából nem bírnak relevanciával.
182. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy egy reklámállításnak az igazolási kötelezettségre kiható értelmezése során nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozás a kifogásolt állítást miként értelmezi, a közléssel mit szeretett volna kifejezésre juttatni, mivel azt a fogyasztó szempontjából kell értelmezni.

A vizsgálattal érintett termékcsoport szabályozása

183. A vizsgálattal érintett termék étrend-kiegészítőként (élelmiszerként) került forgalomba. Magyarországon az étrend-kiegészítőket (azok esetleges későbbi hatékony

hatósági ellenőrzésének elősegítése céljából) legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártónak vagy az importőrnek kötelessége bejelenteni az OÉTI felé. A bejelentési (notifikációs) kötelezettség a termék címkéjének és adatlapjának OÉTI-hez történő benyújtását jelenti.

184. Az 1924/2006/EK rendelet 2007. január 19-én lépett hatályba és 2007. július 1-jétől kell közvetlenül alkalmazni valamennyi tagállamban. A rendelet 13. cikkének (2) bekezdése szerint a tagállamoknak 2008. január 31-ig kellett a Bizottság felé benyújtani a „jóváhagyandó” állítások listáját.
185. Az OÉTI az Európai Élelmiszer és Italgyártók Szövetsége által szerkesztett lista, a bejelentett étrend-kiegészítők címkéjén található állítások, valamint a témában érdekelt élelmiszer előállítók, és forgalmazók beadványainak figyelembevételével összeállította és 2008 januárjának végén eljuttatta az általánosan elfogadott tudományos elveken alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar nemzeti listáját a Bizottsághoz.
186. Az élelmiszerek egészségre gyakorolt hatásával összefüggő állítások vonatkozásában figyelembe veendő a 1924/2006/EK rendelet mellett a 432/2012/EK rendelet előírásai és a rendelet mellékletében foglaltak is Ezek értelmében a 1924/2006/EK rendelet 13. cikk (3) bekezdése szerinti lista az első körben értékelt egészségre vonatkozó állításokat tartalmazza.

Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kereskedelmi kommunikációira irányadó előírások

187. A vizsgálattal érintett termék az étrend-kiegészítők azon kategóriájába tartozik, amelyre az élelmiszerekre vonatkozó általános szabályokat tartalmazó Éltv., továbbá az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet, valamint az 1924/2006/EK rendelet különös tájékoztatási szabályokat állapít meg.
188. A 1924/2006/EK rendelet I. fejezete 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.
189. Ha egy áru élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek minősül, akkor az élelmiszerekre, illetőleg az étrend-kiegészítőkre vonatkozó szabályozás alá esik, így meg kell felelnie az adott termék fogyasztók részére történő értékesítésével, az azzal összefüggő kereskedelmi gyakorlatokra irányadó előírásoknak, mindenekelőtt annak, hogy
- betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek nem tulajdonítható,
 - tápanyag-összetételre vonatkozó állítás kizárólag a jogszabályi előírások szerint tehető egy élelmiszerral kapcsolatban,
 - betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás élelmiszerral, étrend-kiegészítővel összefüggésben csak abban az esetben alkalmazható, ha az a jogszabályok szerinti külön eljárásban engedélyezésre kerül,
 - nem betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás élelmiszer, illetve étrend-

kiegészítő vonatkozásában történő alkalmazására csak a jogszabályok, s különösen a 1924/2006/EK rendelet által rögzített feltételek szerint, az azokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásával van lehetőség.

190. A 1924/2006/EK rendelet rendelkezéseiből következően az élelmiszerek vonatkozásában az egészségre vonatkozó állítások generálisan tiltottak, kivéve, ha azok a 1924/2006/EK rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelnek és az engedélyezett állítások listáján szerepelnek. Vagyis a 10. cikk (1) bekezdésében található tilalom – amely szerint az egészségre vonatkozó állítások élelmiszerek kapcsán történő alkalmazása főszabály szerint tilos – alóli kivétel a 1924/2006/EK rendeletben rögzített konjunktív feltételek teljesülése esetén állapítható meg.

Betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokra vonatkozó állítások

191. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése speciális szabályként az élelmiszerek vonatkozásában rögzíti, hogy az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását [a (4) bekezdés értelmében ez a tilalom az élelmiszerekre vonatkozó reklámokra is alkalmazandó]. Emellett az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése is kimondja, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
192. Az élelmiszereknek tulajdonított gyógyhatással kapcsolatos bírói gyakorlatból megállapíthatóan
- meg kell különböztetni egyrészt a betegségek megelőzésére, kezelésére, vagy gyógyítására alkalmas gyógyszereket, gyógyhatású készítményeket, másrészt az olyan élelmiszereket, amelyek nem a betegség megszüntetését, az egészség helyreállítását célozzák, hanem más módon gyakorolnak pozitív hatást az életműködésre [vö. a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.152/2010/5. számú ítéletével (Vj/209/2007.)],
 - gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Az egészség helyreállítását célzó tevékenység a gyógyítás, amelynek érdekében fogyasztani ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.086/2006/6. (Vj/122/2003.), illetve lásd Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
 - az egészségre gyakorolt jótékony, kedvező hatása annak a terméknek van, amely képes az életműködés zavartalanságára, az egészségre kedvező hatást gyakorolni [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.086/2006/6. (Vj/122/2003.), Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
 - amennyiben egy élelmiszernek gyógyító hatása van, kedvezően befolyásolhatja a fogyasztók közérzetét, javíthat az egészségi állapoton, illetve alkalmas a már kialakult betegségek kezelésére, akkor ez a termék nemcsak úgy általában élelmiszer, hanem gyógyszer [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.603/2010/5. (Vj/97/2007.)],
 - ha egy kereskedelmi kommunikáció egy adott élelmiszernek az egészségi állapotban történő drasztikus változást, így különösen egészség helyreállító hatást ígér, akkor

olyan tulajdonságokat társít az adott élelmiszerhez, amely hatás csak gyógyszertől várható [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],

- minden olyan reklámállítás, amely az adott élelmiszernek egészségi állapotban történő drasztikus (gyors és döntő) változást ígér, olyan tulajdonságokat társít az adott élelmiszerhez, amely hatások csak gyógyszertől várhatóak [lásd a Fővárosi Törvényszék 7.K. 30.155/2006/19. számú ítéletét (Vj/68/2004.)],
- a versenyfelügyeleti eljárásban a GVH-nak a tényállás tisztázása körében nem az a feladata, hogy a különböző engedélyező hatóságok által lefolytatott vizsgálatokat megismételve, vagy azok helyett szakértői bizonyítást folytasson le, az áru azon lényeges tulajdonsága vonatkozásában, hogy az gyógyhatás kiváltására alkalmas-e. A GVH-nak azt kell megítélnie, hogy a reklámállítások kelthették-e azt a képzetet a fogyasztóban, hogy a perbeli készítményeknek gyógyhatása van [lásd a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.185/2004/4. számú ítéletét (Vj/128/2003.), illetőleg a Fővárosi Törvényszék 7.K. 30.155/2006/19. számú ítéletét (Vj/68/2004.)].

Egészségre vonatkozó állítások

193. Az élelmiszerekre, étrend-kiegészítőkre vonatkozó különös ágazati szabályok kihatással vannak az adott, kereskedelmi kommunikációkban tett állítások alkalmazásában megnyilvánuló kereskedelmi gyakorlat GVH általi értékelésére, az állítások igazolásának elfogadhatóságára is. Amint az előzőleg már aláhúzásra került, a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát a vállalkozás köteles igazolni (Fttv. 14. §), az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások alkalmazhatóságát ugyanakkor elsődlegesen a különös ágazati szabályok határozzák meg
194. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek egészségre vonatkozó állítás lenne tulajdonítható a jogszabályok által rögzített feltételek teljesülésének hiányában, a jogszabályokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásának mellőzésével. Így a vállalkozásnak a GVH előtti eljárásban az igazolási kötelezettség elsősorban arra terjed ki, hogy az állítás alkalmazására a jogszabályi előírásokkal összhangban került sor.
195. Amint azt az 1924/2006/EK rendelet preambuluma (14) bekezdése kifejti, az egyes tagállamokban az élelmiszerek címkézésekor és reklámozása során számos olyan, jelenleg is alkalmazott állítás használatos, amelyek olyan anyagokkal kapcsolatosak, amelyek kedvező volta nem igazolt, vagy amelyeket illetően pillanatnyilag nincsen kellő tudományos egyetértés. Az 1924/2006/EK rendelet preambuluma aláhúzza, biztosítani kell, hogy az anyag, amelyre az állítás vonatkozik, valóban rendelkezzen kedvező táplálkozási vagy élettani hatással. A preambulum (16) bekezdése szintén kiemeli, helyénvaló valamennyi fogyasztó védelme a megtévesztő állításokkal szemben. Az 1924/2006/EK rendelet preambuluma (29) bekezdése is azt tükrözi, a szabályozást áthatja az a cél, hogy az egészségre vonatkozó állítások valósághűek legyenek, s ezt szolgálja a 1924/2006/EK rendelet által létrehozott szabályozási rendszer, eljárásrend. Ez összhangban van a szintén a fogyasztók irányában tett állítások valóságnak való megfelelésének biztosítását mint célt szolgáló Fttv.-nek a tényállítás valóságának

igazolásával kapcsolatos előírásával is. A két szabályozás ebben megmutatkozó összhangja az Fttv. körében megkövetelt igazolás vonatkozásában azzal a következménnyel jár, hogy az élelmiszerek kapcsán tett egészségre vonatkozó állítások igazolása az ágazati szabályozáshoz igazodik, s a vállalkozásnak elsődlegesen az 1924/2006/EK rendeletnek, illetve a 432/2012/EK rendeletnek való megfelelést kell igazolnia az Fttv. szerinti eljárásban is. Ez utóbbi esetében az is szükséges, hogy az adott állítás alkalmazása (a jogszabályban szerepeltetett) feltételeinek teljesülése is bizonyítást nyerjen, így különösen az, hogy a termék (vagy annak összetevője) az állításban ígért hatás kiváltására alkalmas.

VIII.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat jogi értékelése

A) A megszüntető végzés indokolása

A piacelsőségi állítások és az egyéb hatás-állítások

196. Az egyetlen, egyedülálló, egyedi kifejezések az adott technológiai jellemzők mellett olyan állítások, melyek piacelsőségi állításoknak minősülnek. Az objektív jellemzőkre utaló piacelsőbbségi állításokkal kapcsolatos következetes versenytanácsai gyakorlata értelmében az állításnak az alkalmazás teljes ideje alatt igaznak és pontosnak kell lennie, mivel csak ilyen körülmények között lehet a felsőfokú jelző használata objektíven megalapozott.⁴²
197. A piacelsőbbséget, abszolút elsőbbséget kifejező felsőfokú jelző megalapozottságát a vállalkozásoknak valamennyi versenyző termékkel kapcsolatosan bizonyítania kell. A versenytanácsai gyakorlat szerint jogsértést követ el a vállalkozás, ha a termékéről olyan állítást tesz közzé, amelyet nem tud hitelt érdemlően bizonyítani.⁴³
198. Lényeges, hogy a jelen esetben a piacelsőségi, egyediségre vonatkozó állítások nem önmagukban alkalmasak a fogyasztó befolyásolásra, hanem azáltal, hogy egyben azt az üzenetet is közvetítik, hogy ezen jellemzők révén hatékonyabbnak is bizonyul a termék a versenytársi termékeknél.
199. Az eljárás alá vont védekezésében hangsúlyozta, hogy jelenleg a termék az egyetlen, kereskedelmi forgalomban elérhető olyan étrend-kiegészítő, amelyben az élőflórának a vékonybélbe történő eljutását a Duolac kettős bevonat és a Prolac-T védjeggyel jelölt hőkezelés is biztosítja, illetve segíti. A termék tehát a reklámból is jól felismerhetően két olyan egyedi, valóban különleges tulajdonsággal rendelkezik, amely kellő alapot szolgáltat ahhoz, hogy a termék vonatkozásában az „egyetlen” jelző kerüljön használatra. Tekintettel arra a tényre is, hogy a Duolac bevonat szabadalmi védelmet élvez, valamint a Prolac-T védjegyként bejegyzésre került, és nincs olyan más termék, amely mindkét megjelölést használhatná, az „egyedüli” jelző nem lehet megtévesztő. Ugyanakkor a két megjelölés együttes használatától eltekintve is megállapítható a termék egyedisége, hiszen nincs olyan más elérhető étrend-kiegészítő termék, amely a tejsavbaktériumokat mind kettős bevonattal, mind hőkezeléssel védené a gyomorsav károsító hatásaitól. A

⁴² Lsd. Vj/66/2000. és Vj/89/2004. számú ügyekben hozott versenytanácsai határozatok

⁴³ Vj/89/2004., Vj/150/2004., Vj/80/2005., Vj/87/2008. számú versenytanácsai határozatok

reklámban használt „egyedi” jelző a teljes állítás vonatkozásában igaz, amely szerint „*a Hobiot Stop az egyetlen tabletta Prolac-T-vel és kettős bevonattal*”.

200. A vizsgálat során azonban több olyan körülmény is felmerült, amely megkérdőjelezte a két technológia együttes vagy külön-külön történő említése kapcsán az érintett termék egyediségét. Az eljárás alá vont továbbá védekezésében is azt hangsúlyozza, hogy a termék egyedisége a Prolac-T és kettős bevonat (Duolac) technológia együttes alkalmazásában áll.
201. A vizsgálatnak az is tárgya volt, hogy a termék hatásának gyorsasága és hatékonysága kapcsán tett állítások valósak-e és – azok igazoltságára tekintettel – milyen hatással vannak a fogyasztói üzleti döntésekre. Az eljárás alá vont által csatolt bizonyítékok ebben a tekintetben az egészségre ható állítások igazolását is célzó bizonyítékok voltak.
202. A piacelsőségi állítások és az egyéb hatás-állítások (gyorsaság, hatékonyság) tekintetében is elmondható, hogy azok megítélése során a lehetséges fogyasztói értelmezésnek (és nem a szakmai véleményeknek) kiemelkedő szerepe van. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban azonban olyan piacelsőségi- és hatás-állítások vizsgálatára került sor, amelyek esetében (részben az eljárás alá vont által ismertetett szakmai álláspont és bizonyítékok alapján) nem hanyagolható el azok fogyasztói észleléstől független tartalma sem.
203. Így azonban a jelen ügyben rendelkezésre álló információk alapján az eljárás alá vont által benyújtott szakmai dokumentációk, nyilatkozatok és az egyes kommunikációs tartalmak (az egyes állítások viszonya, a megjelenítések szerepe, a reklámeszközök felépítése, megszövegezése) együttes értelmezése alapján nem állapítható meg egyértelműen a fogyasztói döntésekre gyakorolt hatás iránya
- sem az érintett termékre vonatkozó egyedülálló összetétellel, piacelsőséggel,
 - sem a relatív vagy abszolút gyorsasággal, hatékonysággal
- kapcsolatos állítások tekintetében, és a versenyfelügyeleti eljárás folytatásától sem várható eredmény ebben a vonatkozásban.
204. Ez utóbbi kör esetében azt is szükséges megjegyezni, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az sem nyert bizonyítást, hogy az egyéb-hatás állítások a fogyasztói értelmezésben elkülönülnek-e az egészségre ható állításoktól.
205. Erre való tekintettel az eljáró versenytanács ezen két magatartás (piacelsőségi állítások, egyéb hatás-állítások) tekintetében a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének (i) pontja alapján, figyelemmel arra, hogy nem áll az eljáró versenytanács rendelkezésére elegendő bizonyíték a jogsértés megállapítására, a határozathozatalhoz szükséges mértékben a tényállás nem volt tisztázható és e körben további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

B) A jogsértő magatartások értékelése

A Hobiot Stop termékek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére való alkalmasságára vonatkozó állítások

206. Általánosságban elmondható, hogy gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, kezeli, az egészséget helyreállítja, a megbomlott egészségi állapotot helyrehozza, azaz egészségessé tesz.
207. A jelen esetben vizsgált kereskedelmi gyakorlat kapcsán is elmondható, hogy a betegségek és a tüneteik befolyásolására vonatkozó (kedvező tartalmú) termék-üzenetek a fogyasztók számára gyógyhatás állításokat közvetítenek.
208. Az eljárás alá vont a termék népszerűsítésére szolgáló marketingkommunikációjában közzétett alábbi állításokkal és az azokat erősítő esetleges képi megjelenítéssel, hogy
- „*Vírusok, baktériumok? ... a Hobiot Stop ... hogy odaérjen, ahová szükséges*” (a televíziós reklám képi megjelenítésében a Hobiot Stop hatására a baktériumok, vírusok eltűnnek),
 - „*Antibiotikum kezelés, akut hasmenés? ... a Hobiot étrend-kiegészítő probiotikumok ... a megfelelő helyen hatnak*” (rádióreklám),
 - „*a Hobiot Stop alkalmazása javasolt a bélflóra egyensúlyának a testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása esetén*” (a termék csomagolása és a www.actavis.hu oldalon elérhető tájékoztatás)
- azt az üzenetet közvetítette a fogyasztók számára, hogy a termék alkalmazásával az antibiotikumos kezelés, akut hasmenés, egyéb vírusok és baktériumok (testidegen kórokozók) vagy a bélflóra egyensúlyának megbomlása miatt előforduló emésztési zavarok, egészségügyi problémák enyhíthetők, megszüntethetők - annak ígéretével pl., hogy a termék a megfelelő (a problémás, tehát nem a normál állapotú) helyen hat, illetve a televíziós reklám képi megjelenítése azt az üzenetet sugallja, hogy a vírusok, baktériumok a Hobiot Stop hatására eltűnnek és az egészséges állapot helyreáll.
209. Az eljáró versenytanács szerint az ezen állításokban közölt hatásokat nem lehet csak általános pozitív élettani hatásként értelmezni, mert az állítások kifejezetten betegségek (akut hasmenés, vírusok és baktériumok támadása) kezelésére, az egészség helyreállítására utalnak. Ezen állításokkal tehát az eljárás alá vont az érintett terméknek gyógyhatást tulajdonított a jogszabályi tilalom ellenére. A tilalom független attól, hogy a hatás valós-e vagy sem, illetve, hogy a reklámozó milyen bizonyítékkal rendelkezik állítása igazolása tekintetében.
210. Nem értett egyet az eljáró versenytanács az eljárás alá vont azon érvével, hogy a bélflóra akut felbomlása ne lenne betegség, mert az nem igényel orvosi beavatkozást vagy gyógyszer szedését, hiszen
- ez általánosságban nem jelenthető ki,
 - egyes tünetek önmagukban is önálló kezelést, beavatkozást igényelnek, illetve önálló kórképet jelentenek,
 - nem csak a krónikus helyzetek jelentenek betegséget (az „akut” fogalom heveny, rövid ideig tartó, nem krónikus egészségi hatást jelent).
211. Az „akut” felbomlás esetén történő alkalmazás kapcsán az akut kifejezés pontosan arra utal, hogy a szervezet normál vagy egészséges működése heveny lefolyású és sürgősen kezelendő problémával, azaz egy betegséggel szembesült.
212. Az eljárás alá vont egyebekben a termék csomagolásán is azt tüntette fel, hogy „*a Hobiot Stop alkalmazása javasolt a bélflóra egyensúlyának testidegen kórokozók (vírusok,*

baktériumok) miatti felbomlása esetén, amikor az egyensúly gyors helyreállítására van szükség”, tehát a csomagolás sem a szervezet normál állapotára utal a felhasználási javaslat körében.

213. Figyelemmel a fentiekre az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont a vizsgált időszakban jogsértést valósított meg azáltal, hogy a Hobiot Stop terméknek gyógyhatást tulajdonított amikor

- a televíziós reklámjában azt állította, hogy a Hobiot Stop alkalmazása révén a vírusok és baktériumok bélflórában történő támadása esetén e termék gyors megoldást kínál, az okozott tünetek enyhítését vagy kezelését idézi elő,
- a rádióreklámjában azt állította, hogy az antibiotikus kezelés vagy akut hasmenés esetén a termék alkalmazása révén a tünetek hatékonyan enyhíthetők vagy megszüntethetők („a termék megfelelő helyen hat”),
- a Hobiot Stop 30 db-os és 10 db-os tableta csomagolásán és a www.actavis.hu oldalon azt állította, hogy a termék bélflóra egyensúlyának testidegen kórokozók miatti felbomlása esetén hatékony kezelést biztosít.

214. Az eljárás alá vont ezzel a magatartásával megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését, mert betegség gyógyítására vonatkozó tulajdonságot tulajdonított a Hobiot Stop terméknek.

215. Szükséges azonban megjegyezni azt is, ha ezen állításokat nem gyógyhatás állításként, hanem egészségre ható állításként értelmezte volna a jelen ügyben az eljáró versenytanács, akkor sem lenne kedvezőbb a magatartás megítélése az eljárás alá vont számára, mivel a 432/2012/EU rendelet értelmében – az átmeneti időszakok lejártával – 2012. december 14. óta nincs helye egyáltalán a kifejezetten nem engedélyezett állítások alkalmazásának. A 432/2012/EU rendelet mellékletében összeállított, a nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állításokat tartalmazó jegyzék a jelen eljárásban vizsgált állításokat nem foglalja magában.

216. A fentiek alapján különösen nem érthető az eljárás alá vont által az előzetes álláspontot követően csatolt tanulmány relevanciája, amelynek összegzése is az eljáró versenytanács álláspontját, a versenytanácsi gyakorlatot támasztja alá gyógyhatás állítások elhatárolása kapcsán és a bélflóra egyensúlyának megbomlása okai tekintetében. A tanulmány ugyanis ekként fogalmaz az összefoglalójában, hogy „a probiotikumok előnyösen alkalmazhatóak a bélflóra összetételének bármilyen okból (fertőzés, antibiotikum szedés) történő megváltozása következtében létrejövő bélbetegségek megelőzésében és kezelésében, fokozott immunszenzitivitás eseteiben, allergiás kórképekben, szisztémás fertőzésekben....

A probiotikumok alkalmazása, mellyel minden esetben a saját bélflóra hiányának pótlása, a megfelelő arányok visszaállítása a célunk, számos betegség kialakulását előzheti meg, illetve már fennálló betegség gyógyulását segíti elő.”

217. Kétségtelen, hogy a fogyasztók számára is gyógyhatás üzenetet közvetít az az állítás (az adott szöveggörnyezetben), amelyet egy szakember is betegségekkel hoz kapcsolatba.

A Hobiot Stop termékekkel kapcsolatos kifogásolt, egészségre vonatkozó állítások

218. Az egészségre ható állításoknak tekinthetők azon állítások, melyek az emberi szervezet normál állapotának fenntartására, javítására, működésének fokozására, a természetes, de negatív folyamatok lassítására vagy megakadályozására vonatkoznak. A versenytanácsi gyakorlat alapján eljárás alá vont az alábbi, egészségre vonatkozó állításokat tette a Hobiot Stop termékekkel kapcsolatban:
- a Hobiot Stop alkalmazása javasolt (amikor) „*a bélflóra egyensúlyának gyors helyreállítására van szükség*” (televíziós reklám, Hobiot Stop 30 vagy 10 db csomagolás, www.actavis.hu oldal),
 - „*a Hobiot Stop célzott segítséget nyújthat a bélflóra egyensúlyának helyreállításában*” (patikai szórólap).
219. Ezen állítások üzenete, hogy a Hobiot Stop készítmény alkalmazásával a bélflóra egyensúlya mielőbb visszaáll a normális szintre, termék hozzájárul a bélflóra, így általában az immunrendszer erősítéséhez.
220. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a 2011. októbertől 2012. december 14-ig közzétett kereskedelmi gyakorlatnak az 1924/2006/EK rendelet 28. cikkének (5) bekezdése alapján az 1924/2006/EK rendelet, míg a 2012. december 14-től 2013. szeptember 4-éig közzétett gyakorlat tekintetében a 432/2012/EK rendelet szabályainak kell megfelelnie.
221. Az eljárás alá vont előadta, hogy a termékekre vonatkozó állítások nem az EFSA jóváhagyásán alapuló állítások.
222. A 2012. december 14. napjától alkalmazandó 432/2012/EK rendelet nem tartalmaz előírást a vizsgált étrend-kiegészítő összetevői vonatkozásában. A 1924/2006/EK rendelet 13. cikk (3) bekezdése szerint a Bizottság a Hatósággal folytatott konzultációt követően – legkésőbb 2010. január 31-ig – a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően elfogadja az engedélyezett állítások (1) bekezdésben említett közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt.
223. A 28. cikk (5) bekezdése értelmében a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokat – a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül – e rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az élelmiszeripari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve, hogy az állítások megfelelnek e rendeletnek és a rájuk vonatkozó hatályos nemzeti rendelkezéseknek.
224. Az EFSA lista⁴⁴ (EU Register on nutrition and health claims) ellenőrzését követően megállapítható, hogy az eljárás alá vont által közzétett fenti (illetve általában a *Lactobacillus acidophilus* kapcsán vizsgált) állítások nem kerültek elfogadásra, miközben az azokhoz hasonló állítások (*helps maintain a healthy gut flora – a bélflóra egészségének fenntartásában segít, maintains balance of healthy microflora – fenntartja az egészséges mikroflóra egyensúlyát*) státusza „nem engedélyezett”, az alábbiak szerint:

⁴⁴ Pl. az OÉTI honlapján elérhető

Claim type	Nutrient, substance, food or food category	Claim	Conditions of use of the claim / Restrictions of use / Reasons for non-authorisation	Health relationship	EFSA opinion reference	Status
Art.13 (1)	Lactobacillus acidophilus Lafti L10 (CBS 116.411)	probiotic - improves your feeling of (intestinal) comfort	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, this food is not sufficiently characterised for a scientific assessment of this claimed effect and the claim could not therefore be substantiated.	not validated	2009;7(9):1247	Non-authorised
Art.13 (1)	Lactobacillus acidophilus (ATCC SD5221) and Bifidobacterium lactis (ATCC SD5219)	'- probiotic '- Supports your immune system during the pollen season	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, this food is not sufficiently characterised for a scientific assessment of this claimed effect and the claim could not therefore be substantiated.	not validated	2010;8(2):1470	Non-authorised
Art.13 (1)	Bifidobacterium animalis ssp. lactis BB-12, Lactobacillus acidophilus LA-5, Lactobacillus bulgaricus LBY-27 and Streptococcus thermophilus STY-31	'- probiotic '-helps maintain a healthy gut flora -helps maintain intestinal comfort -helps support the gut microflora - helps to reduce uncomfortable intestinal disturbances	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, this food is not sufficiently characterised for a scientific assessment of this claimed effect and the claim could not therefore be substantiated.	not validated	2009;7(9):1247	Non-authorised
Art.13 (1)	Lactobacillus acidophilus CNCM I-1722	'- probiotic - helps maintain a healthy gut flora.	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, this food is not sufficiently characterised for a scientific assessment of this claimed effect and the claim could not therefore be substantiated.	not validated	2009;7(9):1247	Non-authorised
Art.13 (1)	Lactobacillus acidophilus CUL21 NCIMB 30156 Lactobacillus acidophilus CUL 60 NCIMB 30157 Bifidobacterium adolescentis CUL 20 NCIMB 30153 Bifidobacterium lactis (animalis ssp. lactis) CUL 34	'- probiotic - improves intestinal environment and functionality; - maintains healthy digestive system; - supports good digestive function; - maintains balance of healthy microflora;	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, this food is not sufficiently characterised for a scientific assessment of this claimed effect and the claim could not therefore be substantiated.	not validated	2009;7(9):1247	Non-authorised

Claim type	Nutrient, substance, food or food category	Claim	Conditions of use of the claim / Restrictions of use / Reasons for non-authorisation	Health relationship	EFSA opinion reference	Status
	NCIMB 30172					
Art.13 (1)	Lactobacillus acidophilus THT 030102	* Helps to strengthen natural defences * Stimulates immune system * Strengthens resistance of organism	Non-compliance with the Regulation because on the basis of the scientific evidence assessed, this food is not sufficiently characterised for a scientific assessment of this claimed effect and the claim could not therefore be substantiated.	not validated	2009;7(9):1247	Non-authorised

225. Az eljárás alá vont vállalkozás által becsatolt, a termék egészségre gyakorolt hatását alátámasztó bizonyítékokat az eljáró versenytanács önmagukban nem fogadja el, függetlenül attól, hogy alátámasztják-e a vizsgált kereskedelmi kommunikációban közzétett egészségre gyakorolt hatást megfogalmazó állítások valóságtartalmát, hiszen a GVH eljárása nem vezethet az EFSA, illetve az Európai Bizottság eljárásával ellentétes eredményre. Az állítások szakmai szempontból történő értékelését az EFSA végzi el, a GVH csak az ágazati szabályoknak való megfelelést – ami jelen esetben az EFSA listán való szereplést jelenti – vizsgálhatja.

226. Mindezekre tekintettel a forgalmazás kezdetétől, azaz 2011. októbertől a 432/2012/EK rendelet rendelkezéseinek hatályba lépéséig tartó átmeneti időszakban az egészségre ható állítások alkalmazása szintén nem volt elfogadható, mivel az állítások tudományos alátámasztottsága nem felelt meg a 1924/2006/EK rendelet előírásainak, különösen az 5. cikkének (1) bekezdésében és a 6. cikkében, illetve a 10 cikk (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, hiszen az EFSA listán nem engedélyezett állításként szerepel.

227. A fenti magatartásával az eljárás alá vont tehát megsértette az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontjában foglalt tilalmat. Tekintettel arra, hogy az állítás alkalmas a fogyasztó üzleti döntésének befolyásolására is, mivel azt a benyomást kelti, hogy a készítmény szedésével a fogyasztó hatást gyakorolhat a bélflóra egyensúlyának helyreállítására (miközben ezen állítás jogilag valótlannak minősül az ágazati szabályoknak való megfelelés hiányában), az eljárás alá vont magatartása megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglalt tényállást, valamint az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

Termékkategóriára vonatkozó állítás

228. Az eljárás alá vont a www.actavis.hu weboldal Termékek/Hobiot menüpontjában közzétette az alábbi figyelemfelhívó szöveget, továbbá egy „betegtájékoztató” elnevezésű tájékoztatót:

„A kockázatokról és mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!”

229. A fentiekén kívül a patikai plakáton és display-eken, a szórólap és a sajtóhirdetésében is felhívta a fogyasztókat arra, hogy olvassák el a betegtájékoztatót.
230. A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) 17. §-a (1) bekezdésének e) és f) pontja szerint az embergyógyászati célra szánt, gyógyszerértékből vény nélkül is kiadható és társadalombiztosítási támogatásban nem részesülő gyógyszerek, továbbá a támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszközök reklámozása megengedett, ha a reklám tartalmazza a gyógyszer, illetve gyógyászati segédeszköz rendeltetésszerű alkalmazásához szükséges, külön jogszabályban meghatározottak szerinti tájékoztatást, figyelmeztető szöveget, egyértelmű felhívást tartalmaz a gyógyszer alkalmazására vonatkozó betegtájékoztató, illetve gyógyászati segédeszköz esetén a használati útmutató megismerésének szükségességére.
231. Az emberi felhasználásra kerülő gyógyszer, illetve gyógyászati segédeszköz ismertetésére, az ismertetői tevékenységet végző személyek nyilvántartására, és a gyógyszerrel, gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó részletes szabályokról szóló 3/2009. (II.25.) EüM rendelet 4. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a Gyftv. 17. § (1) bekezdés e) és f) pontja szerinti figyelmeztető szöveg gyógyszer esetén „A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!”.
232. Azáltal, hogy az Actavis Hungary Kft. a gyógyszernek minősülő készítmények esetén alkalmazandó figyelemfelhívó szöveget, valamint gyógyszernek minősülő készítmények esetén elkészítendő betegtájékoztatót tett közzé honlapján, valamint egyes nyomtatott kommunikációs eszközein a betegtájékoztató elolvasásának szükségességére utalt, azt a benyomást keltette, hogy a Hobiot Stop termék nem étrend-kiegészítő, hanem gyógyszernek minősülő készítmény. Ezen a benyomáson az sem változtat, ha azt is feltünteti az eljárás alá vont, hogy a termék étrend-kiegészítő, mivel a két ellentétes információ nem segíti a fogyasztói értelmezést.
233. Tekintettel arra, hogy az állítás alkalmas a fogyasztó üzleti döntésének befolyásolására, mivel azt a benyomást kelti, hogy a termék gyógyszernek minősülő (így más, adott esetben magasabb szintű elvárásokat kielégítő) készítmény, az eljárás alá vont magatartása megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt tényállást, és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

Az eljárás alá vont felelőssége

234. Az Fttv. 9. §-a alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll, abban az esetben is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.
235. Az Fttv. tehát az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának. Az Fttv. értelmében elsődlegesen azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelynek az értékesítés, eladásösztönzés közvetlenül érdekében áll.

236. A jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációkat megjelentető eljárás alá vont az érintett Hobiot Stop termékből származó árbevétele miatt egyértelműen érdekelt azok értékesítésében.
237. A fentiek alapján megállapítható az eljárás alá vont Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése szerinti érdek-elvű felelőssége a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatban.
238. Szükséges ebben a körben megjegyezni, hogy ugyan ennek a versenyfelügyeleti eljárásnak a különböző webáruházakban elérhető információk nem képezték a tárgyát, de az eljárás alá vont az érdek-elv alapján felelősséggel tartozna a termékével kapcsolatos információkért ezen (nem általa üzemeltetett) csatornákon is.

Összefoglalás

239. Figyelemmel a fentiekre az eljáró versenytanács a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének (i) pontjára figyelemmel az eljárás megszüntette

- a termék egyedülállóságára vonatkozó piacelsőbbségi állítások, valamint
- a termék egészségre gyakorolt hatásain kívüli egyéb hatásokra, alkalmasságra (gyorsaság, hatékony kiegészítés) vonatkozó állítások tekintetében,

mert a határozathozatalhoz szükséges mértékben a tényállás nem volt tisztázható és e körben további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

240. Az eljáró versenytanács továbbá a Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján megállapítja, hogy az eljárás alá vont a 208., 218. és 228-229. pontok szerinti állítások révén 2011. november és 2013. szeptember 4. között jogsértő reklámozást, illetve fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg azáltal, hogy a Hobiot Stop elnevezésű étrend-kiegészítő termékének

- gyógyhatást tulajdonított különböző kommunikációs csatornákon az alábbi állítások közzététele és egyes esetekben az azokat erősítő képi megjelenítések révén:
 - o Vírusok, baktériumok? ... Hobiot Stop ... hogy odaérjen, ahová szükséges,
 - o Antibiotikum kezelés, akut hasmenés ...? A Hobiot étrend-kiegészítő probiotikumok ... a megfelelő helyen hatnak,
 - o A Hobiot Stop alkalmazása javasolt a bélflóra egyensúlyának a testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása esetén;
- egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan különböző kommunikációs csatornákon azt állította, hogy
 - o a Hobiot Stop alkalmazása javasolt, ha a bélflóra egyensúlyának gyors helyreállítására van szükség,
 - o a Hobiot Stop célzott segítséget nyújthat a bélflóra egyensúlyának helyreállításában,
- termékkategóriájára vonatkozóan megtévesztő tájékoztatást nyújtott azáltal, hogy azt állította, hogy a fogyasztók a termékről a beteg tájékoztatóból juthatnak további információhoz,

amely magatartásokkal az eljárás alá vont

- megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését,
- megsértette az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontjában foglalt tilalmat, továbbá az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában, valamint az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt tényállás megvalósításával,
- megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat. megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt tényállást, és ezzel

241. Az eljáró versenytanács a jogsértés megállapításán túlmenően a Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását, és a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján bírság kiszabását is indokoltnak tartja. Az eljáró versenytanács a bírság összegét a Tpv. 78. §-a (3) bekezdésének, illetőleg a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult eljáró versenytanácsai gyakorlatot rögzítő közleményben foglaltaknak megfelelően meghatározta meg.

242. Az eltiltás a forgalmazás megszüntetése ellenére azért indokolt, mert még a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyalást követően (ahol az eljáró versenytanács egyébként felhívta a figyelmet arra, hogy a termékről szóló tájékoztatás bizonyos webshopok oldalán továbbra is elérhető⁴⁵) is megtalálható volt néhány webáruház honlapján a termék és a termék mellett a „beteg-tájékoztatóra” való utalás.⁴⁶

243. A bírság összegének megállapításakor az eljáró versenytanács a vizsgált, jogsértő információt tartalmazó kereskedelmi kommunikációk előállításának és terjesztésének költségeiből indult ki annak figyelembevételével, hogy egyes eszközöknek nem ismert, illetve nem elhatárolható a megjelenési költsége.

244. Az eljáró versenytanács nem fogadta el azt az eljárás alá vonti álláspontot, hogy a vizsgált rádióreklám nem vonatkozik a Hobiot Stopra, mert azt nem, csak a termékcsaládot nevesíti. Tekintettel arra, hogy a vizsgált időszakban elérhető Hobiot probiotikus termékek köre szűkös és megállapítható, hogy ugyanazon jellemzőket hirdeti a rádióreklám mint a Hobiot Stop más reklámjai, a fogyasztói tudatban a termékcsaládra vonatkozó állítás az adott termékcsaládhoz tartozó termékekre is irányul.

245. Tekintettel azonban arra, hogy a rádióreklám nem csak a Hobiot Stop termékekre, de az egész Hobiot termékcsaládra (három termék) vonatkozott, így a rádióreklám költségének csak a harmadával ([...] Ft) számolt az eljáró versenytanács.

246. Hasonlóan járt el az eljáró versenytanács azon reklámeszközök esetében, ahol a Hobiot Stop termék mellett a Hobiot Plus és esetleg a Hobiot Travel termékeket is nevesítette az eljárás alá vont: ahol mindhárom termék megjelent (plakát, display-ek), ott a költség harmadát ([...] Ft), ahol a Hobiot Plus is (szórólap, sajtóhirdetések) olvasható volt, ott a költség felét ([...] Ft) vette csak figyelembe a bírságalap számítása során. Így az eljáró versenytanács (a teljes televíziós reklám költség figyelembevételével) a [...] Ft-os összeg helyett [...] Ft-os bírságalapból indult ki.

247. Az eljáró versenytanács súlyosító körülményként vette figyelembe

⁴⁵ Vj/092-052/2013. számú irat

⁴⁶ Vj/092-054/2013. számú irat

- különösen nagy súllyal, hogy a jogsértő kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók széles körét érte el,
 - nagy súllyal, hogy – ugyan a teljes célcsoport nem sérülékeny – az eljárás alá vont a teljes jogsértő kereskedelmi gyakorlaton belül a gyógyhatás állításokkal egészségügyi problémával érintett fogyasztókat célozta meg, akik az átlagosnál érzékenyebbek az egészségügyi problémájukkal kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk iránt, így pl. a jogsértéssel érintett kereskedelmi kommunikációk nagy része patikában kihelyezett kommunikációs eszköz, melyek a patikába látogató olyan fogyasztókhoz is elérhetek, akik valamilyen fájdalom vagy fogyatkozás miatt a reklámok üzenetére érzékenyebben reagálhattak, és az ott kihelyezett kommunikációk tartalmához bizalommal viszonyulnak,
 - nagy súllyal, hogy a jogsértéssel érintett termék bizalmi termék,
 - nagy súllyal, hogy a jogsértő kereskedelmi gyakorlat két éven keresztül – ugyan kisebb intenzitással – került tanúsításra,
 - nagy súllyal, hogy az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.
248. Az eljáró versenytanács a felróhatóság körében értékeli, hogy a vállalkozás az adott – az emberi egészség védelme miatt fokozott felelősséget kívánó – ágazat szabályai körében alkalmazott jogsértő kommunikációs gyakorlatot.
249. Szintén a felróhatóság körében értékelte az eljáró versenytanács, hogy a különösen jelentős fogyasztói elérést biztosító televíziós reklámok közzétételére olyan időszakban került sor, amikor már mind a joggyakorlat, mind a versenytársak kommunikációs gyakorlatában történt érdemi változások ismertek lehettek.
250. A felróhatóság körében az eljáró versenytanács megjegyzi utalva a bírósági gyakorlatra, hogy
- a szakmai és a versenyjogi magatartások és követelmények egymástól eltérnek, elkülönülnek. Egy vállalkozás nem jóhiszemű, hanem csak a jogszabályi kötelezettségeinek tesz eleget, amikor termékei vizsgálatát elvégezteti a forgalomba hozatal előtt. Az a körülmény, hogy egy vállalkozás gondosan, a szakmai standardok szerint magas színvonalú hatékonysági vizsgálatokat végez(tet), még nem zárja ki, hogy a termékek hatékonyságáról kiadott kommunikációja megtévesztésre alkalmas, azaz ezek tekintetében felróhatóan jár el,⁴⁷
 - a polgári jogi felróhatóság szabályai nem alkalmazhatók fenntartások, illetve megszorítások nélkül a versenyjogi tényállások megítélésében,⁴⁸
 - a versenyjogi felelősség tudattartalomtól független, objektív alapú,⁴⁹

⁴⁷ Kúria Kfv.II.37.191/2013/8. számú ítélet – Vj-116/2007.

⁴⁸ Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.798/2006/7. számú ítélet - Vj-74/2004.

⁴⁹ Fővárosi Bíróság 2.K. 32.189/2007/4. számú ítélete

- a vállalkozásoknak felróható a fogyasztók nem igaz, nem valós és nem pontos módon történő tájékoztatása.⁵⁰

251. Az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat az eljárás alá vont érvei ellenére széles fogyasztói kört érhetett el, továbbá a célcsoport egy jelentős részének elérésére is alkalmas volt tekintettel a választott médiumokra (tematikus kereskedelmi csatornák, női magazinok, vásárláshelyi reklámanyagok) is.

252. Enyhítő körülményként azonosította az eljáró versenytanács

- különösen nagy súllyal, hogy a 2011. októbere és 2012. december 14. közötti időszakban, a 432/2012/EK rendelet hatálybalépése előtt az EFSA lista tartalmazott a *Lactobacillus acidophilus* összetevőre vonatkozóan értékelendő állításokat, ugyan azok alkalmazását később a Bizottság nem engedélyezte,
- kisebb súllyal, hogy az eljárás alá vont a termék forgalmazását a GVH bejelentéses eljárása során, 2013. szeptember 4-étől abbahagyta,
- kisebb súllyal, hogy a patikai értékesítés során a gyógyszerész szakemberek adhattak olyan tájékoztatást, amely akár a termék kategória, akár a probiotikus termékek kapcsán az üzleti döntést érdemben segíti.

253. Az utóbbi enyhítő körülmény kapcsán azonban szükséges azt is megjegyezni, hogy a termék webáruházakon keresztül is elérhető volt a feltárt megjelenések alapján is megállapíthatóan, így ezen értékesítési csatornán keresztül a fogyasztó nem kapott egyéb tájékoztatást.

254. Szükséges továbbá utalni arra, hogy nem volt helye az átmeneti időszakra tekintettel a bírságalap csökkentésének pl. az egyébként legnagyobb fogyasztói elérést biztosító televíziós reklám esetében, mivel az átmeneti időszakot követően került közzétételre.

255. A bizalmi termékként való minősítés kapcsán az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy szemben az eljárás alá vont álláspontjával, az étrend-kiegészítők bizalmi termékként való minősítése helytálló. Az árukat a közgazdaságtan többek között információs tartalom szerint csoportosítja (keresleti, tapasztalati, bizalmi javak). Ezen csoportosítás értelmében a bizalmi termék elhatárolásának az alapja az, hogy ezen termékkör egyes jellemzői, pl. hatása vagy minősége még a termék elfogyasztása után sem állapítható meg egyértelműen a fogyasztó számára. A vizsgálattal érintett termék tehát azért bizalmi jellegű áru, mert annak hasznosságáról a fogyasztók a termék alkalmazása esetén sem bírhatnak pontos tudással, még a használat során sem tapasztalhatják meg egyértelműen, hogy a termék megfelel-e az általuk előzetesen támasztott elvárásoknak, alkalmas-e az ígért szolgáltatás nyújtására.

256. Az eljáró versenytanács álláspontja az, hogy ebben az ügyben sem tért el az általa követett gyakorlattól, még azzal a megszorítással sem, hogy minden eset egyedi megítélés igényel, azonban az eljárás alá vont kifogásai miatt ebben a körben szükséges utalni arra a bírói gyakorlatra is, amely pl. a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. április 18-án kelt, 5.K.33.551/2013/10. számú (a Vj/68/2012. számú versenyfelügyeleti eljárásban meghozott határozat felülvizsgálata során meghozott) ítéletében is rögzítésre került az alábbi módon:

⁵⁰ Fővárosi Ítélet tábla 2.K.f.27.057/2008/15. számú ítélete - Vj-45/2006.

„... kiemelendő, hogy még ha az alperes korábbi gyakorlatával ellentétes is lenne a perben felülvizsgálni kért határozat az élet elvesztéséért járó kárpótlás megállapításáról és az ügyfélegyenlőség alapelveinek érvényesüléséről szóló 1/2002. Közigazgatási jogegységi határozat egyértelműen rögzíti, miszerint az ügyfélegyenlőség alapelveinek érvényesülése nem járhat azzal a következménnyel, hogy a jogalkalmazó korábbi téves jogértelmezésen alapuló gyakorlatát ne változtathatná meg. Amennyiben a téves jogértelmezésen alapuló jogalkalmazói gyakorlatát utóbb megváltoztatja, és a jogszabályoknak megfelelő törvényes gyakorlatot folytat, úgy a joggyakorlat megváltoztatásának nincs akadálya. A joggyakorlat megváltoztatásának a korlátja mindösszesen annyi, hogy a jogszabályoknak a megváltoztatott joggyakorlatnak meg kell felelnie. Ez a perbeli esetben is azt jelenti, hogy egy esetlegesen korábbi téves jogalkalmazói gyakorlatra jogok szerzése végett eredményesen felperes nem hivatkozhat. Mind az alperesnek, mind a felülvizsgálatot végző bíróságnak a perbeli eljárásban a törvényeknek és más jogszabályoknak, jogi normáknak való megfelelést kellett vizsgálnia és ez alapján kellett eljárnia. A hatósággal szembeni követelmény az, hogy jogszerű döntést kell hoznia, a bírósági felülvizsgálat próbáját is csak a jogszerű döntés állhatja ki, ugyanakkor a bíróság a Pp. 339. §-a szerint csak a jogszabálysértő hatósági döntést helyezheti hatályon kívül, a kereseti kérelem csakis valamely jogszabály - felperes által hivatkozott és bizonyított - megsértése esetén teljesíthető, tehát nincs jelentősége - egyébként a Pp. 4. §-ában foglaltakra figyelemmel sem - a más ügyben hozott hatósági döntésben foglaltaknak. Ebből következően a felperes hivatkozása az alperes által hozott korábbi döntésre a per mikénti eldöntése szempontjából nem is bírhatott relevanciával, önmagában az alperes megváltozott joggyakorlatára való hivatkozás nem alkalmas a határozat jogszerűtlenségének alátámasztására.”

257. Végezetül az eljáró versenytanács a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget megvizsgálta abból a szempontból is, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e és hogy nem haladja-e meg a törvényi maximumot. Ebben a körben mérlegelte az eljáró versenytanács azt is, hogy az eljárás alá vontnak a vizsgált időszakban az érintett termékből alacsony árbevétele származott.

IX.

Egyéb kérdések

258. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő.
259. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 332. §-ának (2) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig az eljáró versenytanács nem foganatosíthatja.
260. A bíróságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-000000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: - az eljárás alá vont neve, - a versenyfelügyeleti eljárás száma, - a befizetés jogcíme (bírság).

261. A Ket. 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
262. A Ket. 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
263. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását. Az eljáró ersenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Tpv. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.
264. Az eljárást befejező döntést a Tpv. 63. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított három hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő, valamint a hatásköri egyeztetés ideje az ügyintézési határidőbe nem számít be. Mindezekre tekintettel az ügyintézési határidő 2014. december 1-jén telik le.
265. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.
266. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 82. §-a, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja.

Budapest, 2014. október 17.

dr. Szoboszlai Izabella s.k.

előadó versenytanácsstag

dr. Berki Ádám s.k.

eljáró versenytanácsstag

Dr. Bara Zoltán s.k.

eljáró versenytanácsstag

Melléklet

I. A vizsgált kereskedelmi kommunikációk tartalmának ismertetése⁵¹

Eszköz	Tartalom
Hobiot Stop 30 db tabletta címketerv (2013. május)	Hobiot Stop élőflórát tartalmazó étrend-kiegészítő tabletta édesítőszerrel Fokozottan ügyeljen az élőflórát tartalmazó termékek fogyasztására. Javasolt napi adag: naponta 1-2 darab tabletta 3-5 napon keresztül, igény szerint. A javasolt napi adagot nem szabad túllépni. Összetevők: édesítőszer (szorbitol, izomalt), hőkezelt Lactobacillus acidophilus (Prolac-T), édesítőszer (xilit), ananász aroma (maltodextrin, glükóz, gumiarábikum, pektin), laktóz, anti-oxidáns (aszcorbinsav), tömegnövelő szerek (szilícium-dioxid, magnézium sztearát), lactobacillus plantarum, Streptococcus thermophilus, Bifidobacterium lactis, lactobacillus acidophilus, édesítőszer (szukralóz). Baktériumok száma: 1 db tabletta: Streptococcus thermophilus: 310 millió Bifidobacterium lactis: 230 millió Lactobacillus acidophilus: 230 millió Lactobacillus rhamnosus: 230 millió Bifidobacterium breve: 230 millió 2 db tabletta: Streptococcus thermophilus: 620 millió Bifidobacterium lactis: 460 millió Lactobacillus acidophilus: 460 millió Lactobacillus rhamnosus: 460 millió Bifidobacterium breve: 460 millió Tárolás: Gyermekektől elzárva tartandó. Szobahőmérsékleten nedvességtől védve tartandó. Gyártó: Cell Biotech Co. Ltd. Korea Forgalmazó: Actavis Hungary Kft., 1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 11/C. Hobiot Stop alkalmazása javasolt a <u>bélflóra egyensúlyának testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása esetén, amikor az egyensúly gyors helyreállítására van szükség.</u> A Hobiot Stop specifikus hőkezelt Prolac-T élőflóra törzset, továbbá négy különböző baktériumtörzset tartalmaz. A Lactobacillus plantarum, Streptococcus thermophilus, Bifidobacterium lactis, Lactobacillus acidophilus az emberi bélflóra alkotója. Az étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot. Terhesség vagy szoptatás esetén kérje ki kezelőorvosa tanácsát. 3 éves kor alatti gyermekek nem szedhetik a készítményt. A termék nyomokban tartalmazhat tejet és

⁵¹ A versenyfelügyeleti eljárásba Vj/92-4/2013. számú feljegyzés mellékleteként átemelt B/1181-3/2012. számon iktatott irat 1. sz. melléklete és az ehhez kapcsolódó CD melléklet tartalmazza a kereskedelmi kommunikációk eredeti példányát

	tejterméket. A készítmény édesítőszerrel tartalmaz. Nagyobb mennyiségben fogyasztása hashajtó hatású. A minőség megőrzési időt lásd a csomagoláson. Minőségét megőrzi a jelzett hónap végéig.
Hobiot Stop 10 db tabletta címketerv (2013. május)	Hobiot Stop élőflórát tartalmazó étrend-kiegészítő tabletta édesítőszerrel Fokozottan ügyeljen az élőflórát tartalmazó termékek fogyasztására. Javasolt napi adag: naponta 1-2 darab tabletta 3-5 napon keresztül, igény szerint. A javasolt napi adagot nem szabad túllépni. Összetevők: édesítőszer (szorbitol, izomalt), hőkezelt Lactobacillus acidophilus (Prolac-T), édesítőszer (xilit), ananász aroma (maltodextrin, glükóz, gumiarábikum, pektin), laktóz, anti-oxidáns (aszorbinsav), tömegnövelő szerek (szilícium-dioxid, magnézium sztearát), lactobacillus plantarum, Streptococcus thermophilus, Bifidobacterium lactis, lactobacillus acidophilus, édesítőszer (szukralóz). Baktériumok száma: 1 db tabletta: Streptococcus thermophilus: 310 millió Bifidobacterium lactis: 230 millió Lactobacillus acidophilus: 230 millió Lactobacillus rhamnosus: 230 millió Bifidobacterium breve: 230 millió 2 db tabletta: Streptococcus thermophilus: 620 millió Bifidobacterium lactis: 460 millió Lactobacillus acidophilus: 460 millió Lactobacillus rhamnosus: 460 millió Bifidobacterium breve: 460 millió Tárolás: Gyermekektől elzárva tartandó. Szobahőmérsékleten nedvességtől védve tartandó. Gyártó: Cell Biotech Co. Ltd. Korea Forgalmazó: Actavis Hungary Kft., 1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 11/C. Hobiot Stop alkalmazása javasolt a <u>bélflóra egyensúlyának testidegen kórokozók (vírusok, baktériumok) miatti felbomlása esetén, amikor az egyensúly gyors helyreállítására van szükség.</u> A Hobiot Stop specifikus hőkezelt Prolac-T élőflóra törzset, továbbá négy különböző baktériumtörzset tartalmaz. A Lactobacillus plantarum, Streptococcus thermophilus, Bifidobacterium lactis, Lactobacillus acidophilus az emberi bélflóra alkotója. Az étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot. Terhesség vagy szoptatás esetén kérje ki kezelőorvosa tanácsát. 3 éves kor alatti gyermekek nem szedhetik a készítményt. A termék nyomokban tartalmazhat tejet és tejterméket. A készítmény édesítőszerrel tartalmaz. Nagyobb mennyiségben fogyasztása hashajtó hatású. A minőség megőrzési időt lásd a csomagoláson. Minőségét megőrzi a jelzett hónap végéig.
TV reklám	<u>Vírusok, baktériumok?</u> <u>A bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához</u> a Hobiot Stop az egyetlen tabletta Prolac-T-vel és kettős bevonatú élőflórával, hogy odaérjen, ahová szükséges! Hobiot Stop!

	<i>Képi megjelenítés</i> A televíziós reklámban a képen egy stilizált has látható, annak külső felületén piros körök jelennek meg, mintegy a fájdalmat, illetve a gyomor és a bélrendszer diszkomfort érzetét szimbolizálva, annak belsejében is megjelennek a piros körök és a színesen ábrázolt vírusok, baktériumok közé beérkezik egy fehér tabletta, kioldódik a tablettából a kettős bevonatú élőflóra és a színes baktériumok, vírusok eltűnnek.
Rádió reklám	A probiotikus indulásra kész? Belső bevonat, Aktiválva! Külső bevonat, Rendben! Cél a bél! <u>Antibiotikum kezelés, akut hasmenés, vagy utazás?</u> A Hobiot étrend-kiegészítő probiotikumok egyedülálló kettős bevonatukkal <u>a megfelelő helyen hatnak!</u> Hobiot! Cél a bél!
A4 patikai plakát (2012.07.01.)	CÉLZOTT PROBIOTIKUM KETTŐS BEVONATTAL, Hobiot Hobiot Plus – kedvező ár* Hobiot Stop – kedvező ár* Hobiot Travel – kedvező ár* *A fogyasztói ár jelen patikában, visszavonásig érvényes. 3 éves kor alatti gyermekek nem szedhetik a készítményt. A Hobiot étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot! <u>Kérjük, olvassa el a betegájékoztatót!</u> <i>(grafikai megjelenítés: két eltérő színű körrel jeleníti meg a kettős bevonatot, belül boldognak/jókedvűnek animált figurák szemléltetik a probiotikumokat)</i> Megvédi a probiotikumokat a gyomorsavtól! Védi a probiotikumokat a külső hatásoktól
Mini display (2012.08.01.)	<i>(grafikai megjelenítés: két eltérő színű körrel jeleníti meg a kettős bevonatot, belül boldognak/jókedvűnek animált figurák szemléltetik a probiotikumokat)</i> Megvédi a probiotikumokat a gyomorsavtól! Védi a probiotikumokat a külső hatásoktól CÉLZOTT PROBIOTIKUM KETTŐS BEVONATTAL, Hobiot Hobiot Plus – kedvező ár* Hobiot Stop – kedvező ár* Hobiot Travel – kedvező ár* *A fogyasztói ár jelen patikában, visszavonásig érvényes. 3 éves kor alatti gyermekek nem szedhetik a készítményt. A Hobiot étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot! <u>Kérjük, olvassa el a betegájékoztatót!</u>
Mini display 2 (2012.12.02.)	KETTŐS VÉDELEM AZ ÉLŐFLÓRÁNAK – Hobiot! <i>(grafikai megjelenítés: két eltérő színű körrel jeleníti meg a kettős bevonatot, belül boldognak/jókedvűnek animált figurák szemléltetik a probiotikumokat)</i> Megvédi a probiotikumokat a gyomorsavtól! Védi a probiotikumokat a külső hatásoktól Hobiot Plus antibiotikum kezeléshez Hobiot Stop egyedülálló Prolac-T-vel* <i>Hőkezelt Lactobacillus Acidophilus</i> Hobiot Travel külföldi utazáshoz 3 éves kor alatti gyermekek nem szedhetik a készítményt. A Hobiot étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot! <u>Kérjük, olvassa el a betegájékoztatót!</u>
Patikai szórólap (2011.11.01.)	CÉLZOTT PROBIOTIKUM KETTŐS BEVONATTAL, Hobiot <i>(grafikai megjelenítés: két eltérő színű körrel jeleníti meg a kettős bevonatot, belül</i>

	<i>boldognak/jókedvűnek animált figurák szemléltetik a probiotikumokat)</i> Megvédi a probiotikumokat a gyomorsavtól! Védi a probiotikumokat a külső hatásoktól A HOBIOT kettős bevonatú probiotikum élőflórával, mely célzott segítséget nyújthat a bélflóra helyreállításában. Hobiot Plus antibiotikum kezeléshez Hobiot Stop Akut hasmenés esetén alkalmazott diétához egyedülálló Prolac-T -vel* <i>Hőkezelt Lactobacillus Acidophilus</i> Keresse a HOBIOT PLUS és STOP étrend-kiegészítő termékeket a patikákban! 3 éves kor alatti gyermekek nem szedhetik a készítményt. Az étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot! 2. oldal <i>mik a probiotikumok?</i> A probiotikumok azok a jó és hasznos baktériumok, amelyek természetes módon megtalálhatóak az egészséges bélflórában. Azonban számtalan dolog játszhat közre abban, hogy az egészséges bélflóra felboruljon: ilyen az antibiotikumok szedése, stressz, hasmenés, baktérium okozta fertőzés, utazás. Célszerű tehát az adott problémának megfelelő probiotikum készítményt választani. <i>Kettős bevonattal a probiotikumok védelmében:</i> A HOBIOT probiotikumok védelme érdekében egyedi, szabadalommal védett bevonat technológiával (Duolac®) biztosítottuk, hogy a jótékony baktériumok élve eljussanak a belekig. A Duolac® bevonat két rétegből áll: a külső réteg védi a probiotikumokat a külső hatásoktól (pl: hőmérséklet), a belső réteg feladata a gyomorsav elleni védelem. Prolac-T®: A HOBIOT STOP probiotikum egyedi Prolac-T® összetevőjének köszönhetően hatékonyan egészíti ki az akut hasmenés esetén alkalmazott diétát. Így még jobban érvényesülhetnek a probiotikum és anyagcsere termékek immunrendszert stimuláló hatásai a stressz és kórokozók okozta fertőzések alkalmával kialakult hasmenés esetén. 3 éves kor alatti gyermekek nem szedhetik a készítményt. Az étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot!
Sajtóhirdetés, méretekre mutálva	CÉLZOTT PROBIOTIKUM KETTŐS BEVONATTAL, Hobiot <i>(grafikai megjelenítés: két eltérő színű körrel jeleníti meg a kettős bevonatot, belül boldognak/jókedvűnek animált figurák szemléltetik a probiotikumokat)</i> Megvédi a probiotikumokat a gyomorsavtól! Védi a probiotikumokat a külső hatásoktól Hobiot Plus antibiotikum kezeléshez Hobiot Stop Akut hasmenés esetén alkalmazott diétához egyedülálló Prolac-T -vel* <i>Hőkezelt Lactobacillus Acidophilus</i> Keresse a HOBIOT PLUS és STOP étrend-kiegészítő termékeket a patikákban! 3 éves kor alatti gyermekek nem szedhetik a készítményt. Az étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet és az egészséges életmódot! <u>Kérjük, olvassa el a betegtájékoztatót!</u>
www.actavis.hu (2014.02.13-án mentett változata ⁵²)	HOBIOT A Hobioit étrend-kiegészítő az Actavis vény nélkül kapható, élőflórát tartalmazó terméke, mely három változatban érhető el. Mi az élőflóra? Az élőflóra azok a jó és hasznos baktériumok összessége, amelyek természetes

⁵² Vj/92-6/2013. számú irat

	módon megtalálhatók az egészséges bélflórában. Az élőflóra hasznos, mivel a benne található baktériumok képesek hozzákapcsolódni a bélfalhoz és ott egy időre megtapadni. Ezáltal megakadályozzák, hogy a nemkívánatos baktériumok hozzátapadjanak a bélfalhoz. A HOBIOT: élőflóra kettős bevonattal. HOBIOT PLUS: antibiotikum kezelése mellé HOBIOT STOP: a bélflóra egyensúlyának gyors helyreállításához, egyedülálló Prolac-T-vel,* HOBIOT TRAVEL: külföldi utazások alkalmával Kettős bevonattal a probiotikumok védelmében: A HOBIOT élőflóra védelmét egy egyedi, szabadalommal védett bevonat technológiával (Duolac®) biztosítottuk, hogy a jótékony baktériumok élve eljussanak a belekig. A Duolac® bevonat két rétegből áll: a külső réteg védi a probiotikumokat a külső hatásoktól (pl: hőmérséklet), a belső réteg feladata a gyomorsav elleni védelem. Javasolt napi bevitel: (...) HOBIOT STOP: Naponta 1-2 tableta 3-5 napon keresztül igény szerint. A javasolt adagot nem szabad túllépni. *Lactobacillus Acidophilus A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegájékoztatót vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét. Egyebekben a honlap tartalma a jelen táblázat első két sorában ismertetett Hobiot Stop termékre vonatkozó címketervvel.
--	---

II. A vizsgált kereskedelmi kommunikációk megjelenési jellemzői⁵³

Eszköz	Megjelenés ideje	Megjelenés helye	Gyakorisága	Költsége (Ft)
Televíziós reklám	2013. július 8. és augusztus 25.	Super TV2, Fem3, RTL3, Film+2, LifeNetwork, Muzsika TV, OzoneNetwork, Prizma TV, Sorozat+, Comedy Central, CBS Reality, Film Cafe, Film Mania, MGM, Music Mix, Music Channel, Music TV, NatGeo, NatGeo Wild, Nóta TV, Spektrum, Spektrum Home, Sport 1, Sport2, TV Paprika, Universal Channel, VIVA, Viasat3, Viasat6, Story4, Story5	[...]	[...]
Rádióreklám	2012. március 19. és április 13. között	Class FM, MR2, Petőfi	[...]	[...]

⁵³ Vj/92-4/2013. számú feljegyzés, valamint a Vj/92-005/2013. számú irat E/2. számú melléklete

Nyomtatott sajtóhirdetés	2012. december és 2013. január	Nők Lapja, Cosmopolitan, Színes RTV, Nők Lapja Egészség, Nők Lapja Psziché, Meglepetés, Story, Best, Kismama, Patika Magazin	[...]	[...]
Nyomtatott sajtóhirdetés	2012/5. szám	Patika Magazin	[...]	[...]
Nyomtatott sajtóhirdetés	2013. július	Hanga, Rozmaring, Patika magazin	[...]	[...]
Honlap ⁵⁴	2011. december 5. és 2012. július 31.	Yahoo Web Analytics adatai	[...]	[...]
Honlap	2012. augusztus 1. és 2013. szeptember 30.	Webtrekk	[...]	[...]
Vásárláshelyi reklámanyagok Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a vásárláshelyi reklámanyagok mintegy 1500 patikában kerültek kihelyezésre országszerte.⁵⁵				
A/4-s patikai plakát	2012. augusztus-október		[...]	[...]
Patikai mini display	2012. augusztus-október		[...]	[...]
Patikai mini display 2	2012. december -2013. március		[...]	[...]
Szórólap	2011. november és 2012. március		[...]	[...]
Összesen			[...]	[...]

⁵⁴ Vj/92-10/2013. számú irat E/10. számú melléklet

⁵⁵ Vj/92-4/2013. számú feljegyzés, valamint a Vj/92-005/2013. számú irat